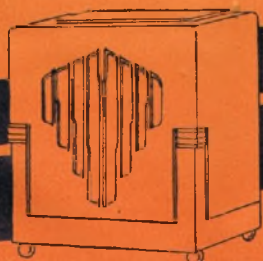

JACOB ANEMA

Radio Wereld

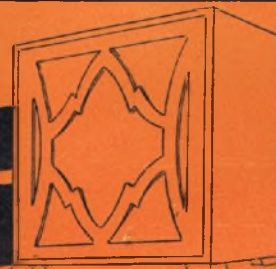

25 ct.

FARRAND
INDUCTOR
DYNAMIC
„die-nam-ik“

f.98.-

CRYSTALPHONE
LUIDSPREKER
VIER POLIC

f.39.50

H.W.K. DE BREY & CO 'S GRAVENHAGE

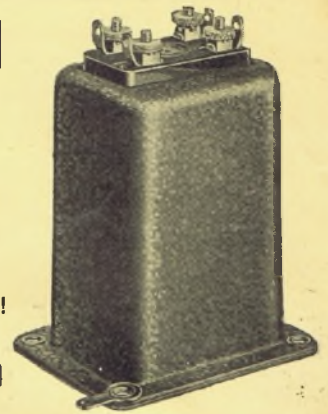
Een Nieuw Model

gering van afmetingen, even voortreffelijk
van kwaliteit als alle „PYE”
transformatoren

Prijs slechts f 7.50

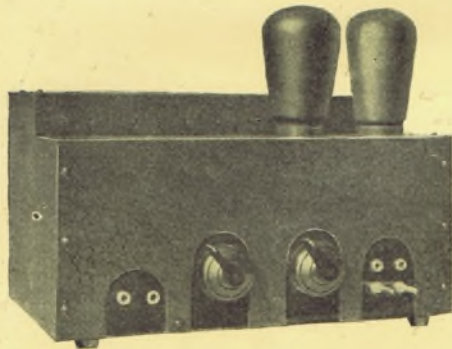
Indien ter plaatse niet verkrijgbaar, wende men zich tot ons!

Radio Import A. A. Posthumus, Baarn

Van der Heem & Bloemsma

Fabriek: Stortenbekerstr. 177, DEN HAAG. Tel. 90602

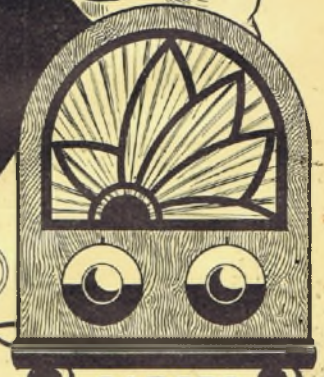

VERSTERKER TYPE V 121

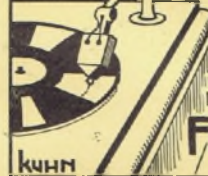
VERSTERKERS, nieuwe vinding — Octrooien aangevraagd
RADIO-GRAMOPHOONS IN 4 TYPEN
ONTVANGTOESTELLEN

Ontwerpen van den Heer Otto van Tusschenbroek

**LUIDSPREKER
ONTVANGER
GRAMOFOON
VERSTERKER**

SARCOS
LUIDSPREKER
MET 3 LAMPEN
WISSELSTROOM
ONTVANGER
EN GRAMOFOON
AANSLUITING

TYPE
L.O 31
FL137

BIJPASSENDE TELEFUNKEN LAMPEN F 38.50

Zij, die zich nu per 1 Januari abonneeren en ons het verschuldigde
bedrag ad f 4.— ($\frac{1}{2}$ jaar abonn.) of 7.50 ($\frac{1}{1}$ jaar abonn.)
inzenden, ontvangen

ons uitgebreide Kerstnummer en
alle December-nummers **Gratis!**

Zondag 22 December

Berlijn, 418 M. (716 k.H.)

6.20. Gymnastiek o. l. v. Arthur Holz.

7.20. Voor den landbouwer. Mededeelingen en praktische wenken.

8.15. Klokkenspel van de Garnisons-kerk te Potsdam.

8.20. Morgenwijding. Daarna: Klokgelui van den Doorn te Berlijn.

10.50. Orgelconcert door Walter Djwenski. Uitgezonden vanuit de Bach-zaal.

11.20. Middagconcert door Barnabas von Géczy met het Esplanade-Orkest.

11.20. Jeugdvaartje. Volksprookjes. Voor den microfoon: Lisa Fetzner.

1.50. Aankomst van het Kerstmannetje per vliegtuig op het vliegveld Tempelhof.

2.05. Concert door de kapel Ilya Livschakoff.

3.50. Kinderliedjes, gezongen d. Agnes Schulz-Lichterfeld, alt. Aan den vleugel: Max Nahrath.

4.10. Ernst Brungolf: Wehnachten vor 15 Jahren.

Concert d. de kapel Arkadi Flato.

9.50 ca. Tijdslein, weer-, nieuws- en sportberichten. Daarna tot 1.20: Dansmuziek door het Ben Berlin-Orkest en bekendmaking der resultaten van het Volksentscheid.

Brussel, 509 M. (590 k.H.)

5.20. Dansmuziek door het orkest uit de tearoom Armenonville te Brussel.

6.20. Kinder-matinée o. l. v. Léon Leroy, m. m. v. de clowns Bonzo en Sylvia.

6.40. Récital Joujou voor trompet, door Zlica. Medewerkenden: de componist en de heer Panpan.

8.35. Uitzending van het concert, te geven in de feestzaal van 't Volkshuis te Brussel, uitgevoerd door de Harmonie van het Volkshuis, ter gelegenheid van het 25-jarig bestaan. Georganiseerd door de Soc. Radio-Vereeniging. Orkest o. l. v. den heer Adetoff. Solisten: Mme. Deulin (zang) en de heer Lensens (tenor).

Daventry (exp.), 479 M. (626 k.H.)

4.05. Voorlezing.

4.35—6.05. Kamermuziek door het Weener Strijkkwartet. Rudolf Kolisch, viool; Felix Kuhner, viool; Bert Benar Heifetz, cello; m. m. v. Robert Maitland, zang.

8.20. Kerkdienst o. l. v. Rev. Benson Perkins. Uitgezonden vanuit The Central Hall te Birmingham.

9.05. Liefdadigheidsoproep ten bate van gewonde soldaten. door Lord Leigh.

9.10. Weerbericht en nieuwsberichten.

9.20. Abert Sandler en het Orkest uit het Park Lane Hotel, m. m. v. Thelma Tuson, sopraan. Albert Sandler, viool.

10.50. Epiloog. The Light Eternal (het Eeuwige Licht). Gezang 330

Frankfurt, 390 M. (770 k.H.)

4.35. Oratorium-uitzending. Zie Stuttgart.

5.20. Uurtje van de Frankfurter Zeitung.

6.05—6.50. Uurtje van het Rhein-Männische Verband für Volksbildung: Cherubimischer Wandersmann des Angelus Silesius. Muziek voor bariton, strijkkwartet en piano, van Ludwig Rottenburg. Inleiding door Dr. Carl Gebhardt. Medewerkenden: ..... bariton. Strijkkwartet bestaande uit de Heeren: Caspar, Völp, Geis en Stübgen. Leiding: Reinhold Merten.

6.20. Uitzending voor de Frankfurter Zeitung.

7.20. Hoorspel: Lokomotivführer Boris Lasaroff. Her-uitzending van van Stuttgart.

8.05. Concert.

9.50. Orkestconcert.

Hamburg, 372 M. (806 k.H.)

Norag-Ochtendconcert door het Orkest van het motorschip Monte Olivia van de Hamb.-Amerika-Lijn.

6.20. De klokken van Groote Michel.

6.25. Hamburger Morgengroet. Daarna: Concert.

7.35. Tijdslein.

7.40. Weerbericht.

8.00. Wetenschappelijke vragen des tijds.

8.20. Albert Peperkoorn: Als Funkeer en Jäger im Tierparadies Deutsch-Ostafrikas.

8.40. Muzikale morgenwijding. Kerkkoor o. l. v. Heinrich Scheuren. Elsieth Eye, sopraan. Elisabeth Baake, orgel.

10.20. Otto Kayser: Reiseindrücke in Südosteuropa.

10.50. Matinee in Café Wallhof.

11.50. Ochtendconcert in Café Ostermann.

12.25. Advents-Concert.

1.20. Kinderuurtje. Zang.

2.20. Kinderliederen in der Weihnacht. Composities van Prof. Hans Hermann. Medewerkenden: Erna Kroll-Lange, Gerda Laski en Bernard Jakschitz. Pianobegleiding v. d. Componist.

3.05. Piano-concert door Lulu Röhrig-Andresen. Werken van Bach en Händel.

3.35. Licht concert door het klein Norag Orkest o. l. v. Hans Döning. Hermann Eck, bas.

4.20. Die Geburt des Kindes, een Kerstspel van Richard Mueller. Muziek van Friedr. Siems. Regie: Karl Pündter. Muzikale leiding: Fritz Gartz.

5.20. Die Nacht des Lichtes. Medewerkenden: Irene Schmidt-Weitbrecht, Edith Weiss-Mann, Emmy Böttcher, Dr. Lothar, Norag Koop en Trio.

6.30. Nieuwe Kerstcantates. Frieda Jantsen, Elniede Lungershausen. Wilhelm Brüning, solisten. Hamburger Kantatenkreis, Scarpa Orkest.

7.15. Weerbericht.

7.20. Concert o. l. v. Generalmusikdirektor José Eibenschütz, m. m. v. solisten.

9.30. Actueel uurtje: Weer- en nieuwsber. Sportber. Noord- en Oostzeewerbericht.

10.00. Dansmuziek door het Scarpa Orkest.

HILVERSUM, 298 M. (1004 k.H.) (Na 6 uur 1070 M. 280 k.H.)

9.00. VARA. Gramfoonmuziek.

9.45. VARA. Lezing.

10.15. VARA. Concert.

12.00. Tijdslein AVRO-Klok.

12.00—12.40. Lezing door Dr. C. H. Sluiter. De afstand der maan

Eb en vloed. De Aswenting der aarde.

12.40—2.00. Middagconcert d. her AVRO.-Octet o. l. van Louis Schmidt. Solo-viool Boris Lensky. a. Preludio-Adagio. b. Allegro. c. Adagio. d. Sarabande. e. Giga-Allegro.

2.00—2.30. AVRO. Tooneelhalftuurtje. Tooneeloverzicht door Mr. Hendrik Scholte.

2.30—4.15 n.m. Concert door het Omroeporkest o. l. v. Nico Treep. Solisten: Nic. J. van der Stad, cello. Kees Heerkens, piano.

Programma: Ouverture 'Die lustigen Weiber von Windsor, Nicolai. Vier deelen uit de suite Aus aller Herren Länder, Moszkowsky. Russch, Deutsch, Spanisch, Ungarisch, a. Onomenzung. b. Andanocht. c. Heimkehr. Uit de suite Im Walde, David Popper. Nic. J. van der Stad, A. d. vleugel: Kees Heerkens

Variationen über ein original thema. Tsjaikofski. Pianosolo: Kees Heerkens. Fantasie Tannhäuser, Wagner. Chant célestaque, Fl. Schmitt. Nic. J. v. d. Stad, A. d. vleugel: Kees Heerkens. a. Capriccio espagnol, Enrico Granados. b. Concert-Étude, E. von Sauer. Kees Heerkens. a. Pièce, Naidia Boulanger. b. Menuet, Cl. Debussy. N. J. v. d. Stad, A. d. vleugel: Kees Heerkens. Kaiser-Watzer, Joh. Strauss. San Lorenzo, Marsch, De Silva.

4.15—5.00. Gramfoonmuziek. In de rustpoozen: Sportuitslagen door Vaz Dias.

5.00. (golfl. 298 M.) VARA. Wekelijksch nieuws.

5.15. VARA. Kinderuurtje.

6.16 nam. VPRO. Kenkuitz uit de Ned. Herv. Kerk te Zaandam.

8.00. Tijdslein AVRO-Klok. Pers- en sportnieuws Vaz Dias.

8.15. AVRO. Opera-uitzending. Studio-opvoering van Hans en Grietje. Sprookjesspel in drie bedrijven. Muziek van Engelbert Humverdinck. Rolverdeling: Pieter de Bezembinder, Jac. Ph. Caro; Geertruida, zijn vrouw, Lotri Muskens-Steurs; Hansje, Betty v. d. Bosch-Schmidt; Grietje, Lia Fuldaen; De Heuls, Faniella Lohoff; Zandmannetje, Leo Zweens; Dauwmannetje, Jo Immink. Verder mede-

Vraagt

DOMINIT

Accu's van het Accumulatorenwerk Hoppecke A.G., dan ontvangt U

DE BETERE

wenking van het Utrechtsch Stedelijk Orkest en Baarn's Meisjeskoor. Muzikale leiding: Evert Cornelis. Voorbereiding Chris de Vos. Na afloop: Gramofonmuziek.
12.00. Sluiting.

Huizen, 1875 M. (160 k.H.)

8.30—9.30. KRO. Morgenwijding.
9.50. NCRV. Kerkdienst vanuit de Ned. Herv. Kerk (Augustijnerkerk te Dordrecht.
12.30—1.30. KRO. Concert door het KRO-Trio.
1.30—2.00. KRO. Godsdienst-onderricht.
2.00—2.30. Lezing over: Enkele Zuid-Afrikaansche gedichten. KRO.
2.30—4.30. KRO. Gramofonmuziek.
4.30—5.00. KRO. Ziekenhalf-uurtje.
5.00. NCRV. Kerkdienst vanuit de Geref. Kerk te Andijk (Oost).
6.30—7.30. NCRV. Kerst-jeugd-dienst vanuit de Evang. Luth. kerk te Apeldoorn.
7.30—7.55. KRO. Lezing over: Kerstvertellingen.
7.55—8.00. KRO. Voetbaluitsl.
8.01—8.05. KRO. Voetbaluitsl.
8.05—8.15. KRO. Praatje door den KRO-Voorzitter.
8.15—9.10. KRO. Concert.
9.10—9.30. KRO. Gramofonmuziek en nieuwsbericht.
9.30—10.45. KRO. Voortzetting concert.
10.45—11.00. KRO. Epiloog.

Kalundborg, 1153 M. (260 k.H.) Kopenhagen, 281 M. (1067 k.H.)

9.20. Kerkdienst in de Elras-kerk.
10.50. Weerbericht.
11.05. Persberichten.
11.20. Uurslag en klokkenspel van het Raadhuis.
11.20—12.20. Concert door Mogens Hansen's Instrumentaal Ensemble.
1.20. Kerkdienst in de Garnisonkerk.
2.50—4.50. Concert. Medewerkenden: Het Radio-Trio: Otto Fessel, viool. Rudolf Dietzmann, cello. Folmer Jensen, piano. Hertha Björvig, concertzangenes.
4.50—5.20. Kinderuurtje.
5.40—6.10. Voordracht.
6.35. Tijdsin.
6.36. Sportberichten.
6.50—7.20. Voordracht.
7.20. Uurslag van het Raadhuis.
7.20—8.10. Concert door het Radio-Harmonie Orkest o. l. v. Launy Gröndahl.
8.10—8.55. I Drejers Klub d. 23. Juni 1800. Cultuur-historisch tafreef van Kund Bokkenheuser.
8.55—9.15. Werken van W. A. Mozart. Sonate voor viool en piano Es-dur. Allegro Andante con moto-Rondo. Allegro.
9.15—10.15. Voortzetting van het Orkestconcert.
10.15—11.50. Dansmuziek door het orkest uit het Palace Hotel o. l. v. Teddy Petensen.
11.20. Uurslag en klokkenspel van het Raadhuis.

Königswusterhausen ca. 1635 M. (183,5 k.P.)

6.20—8.15. Lezingen.
8.15. Klokkenspel.
8.20. Morgenwijding en klokkenspel.

9.20—10.50. Berichten en lezingen
10.50. Orgelconcert.
11.20. Orkestconcert.
1.20. Kinderuurtje.
1.50. Aankomst per vliegtuig van het Kerstmansfeest op het vliegveld Tempelhof.
2.05. Orkestconcert.
3.50. Kinderliedjes, gezongen door alt.
5.20—7.20. Lezingen.
7.20. Uit Leipziger Weihnachtsoratorium, van Joh. Seb. Bach. Koor, orkest, cembalo, orgel en solisten. Daarna: Berichten, dansmuziek en uitslagen van het Volksentscheid.

Langenberg, 473 M. (635 k.H.)

6.20—7.20. Gramofonmuziek.
7.30—7.50. Dr. Ludwig Bach: Cursus in zelfverdediging.
7.50—8.15. Alfred Dormanns: Esperanto.
8.20—9.20. Morgenwijding. Leonardo da Vinci. Medewerkenden: Dr. Hans Hartmann, toespraak; Paul Apel, voorlezing; het Werag Strijkkwartet.
10.20—10.50. Fritz Worm: Wert und Ehre deutscher Sprache.
10.55—11.20. Franse Geest. Dr. K. H. Ruppel Geist und Gesellschaft in Frankreich.
11.20—11.45. Voor den landbouwer. Oberlandwirtschafsrat Dr. Meyer: Die Entwicklung und Erfolge der rheinischen Kaltblutzucht nach dem Kriege.
11.45—12.15. Dr. Martin Rockenbach: Die Zeit im Buch.
12.20—1.50. Concert o. l. v. Eysoldt.

1.50—2.10. Mededeelingen door de Belangengemeenschap v. West-Duitsche Radio-vereeningen: Radio-literatuur.
2.10—2.30. Schaakcauserie door Dr. A. van Nüss.
2.30—2.50. Boekenuurtje voor de jeugd.
2.55—3.25. Verwaltungsdirektor Molitor: Vaardigheidsproeven voor stenografen. (60, 80, 100 en 120 lettergrepen.)
3.30—3.50. Dr. Willy Blumenthal: Die Kunst Feste zu feiern.
5.20—5.45. Prof. Dr. Hermann Unger: Musikalische Arbeitsgemeinschaft.
5.45—6.10. Otto Graf: Hochzeit in Tetuan.
6.10—6.45. Voor de arbeiders. Dr. Hans Steinn: Berichten uit Amerika en Rusland.
6.50—7.20. Karl Schäfer Jr.: Danses voor beginners (11).
7.35. Der gläserne Berg, een Duitsch sprookjesspel van Josefa Elstner-Gertel. Muziek van Walter Braunfels. Muzikale leiding: Kühn. Koorleider: Zimmermann. Regie: Kandner. Daarna nieuws- en sportberichten. Vervolgens tot 11.20 dansmuziek o. l. v. Eysoldt. In den loop van den nacht: Bericht over het Volksentscheid.

Londen, 356 M. (842 k.H.)

Daventry, 1553 M. (193 k.H.)

10.50. (alleen Daventry) Tijdsein van Greenwich en weerber.
3.20—3.50. Kerk-cantate No. 1 van J. S. Bach.
4.05. Concert door het Radio-Militair Orkest o. l. v. B. Walton

O'Donnell m. m. v. Kate Winter, sopraan. Norman Alfin, bas.
5.35—6.05. Piano-recital door Solomon.
6.05—6.20. Bijbellezing. De brieven van Paulus II. Romeinen V en VI.
6.50—7.15. Alleen Daventry: Kerkdienst in Welsh-dialect. Uitgezonden vanuit Liverpool.
8.20. Kerkdienst o. l. v. Canon C. E. Raven. Uitgezonden vanuit de Kathedraal te Liverpool.
9.05. (alleen Daventry) Orgelspel vanuit de Kathedraal te Liverpool.
9.10. Weer-, nieuwsber., plaatselijk (alleen Daventry) scheepsberichten.
9.25. Mendelssohn-programma. Medewerkenden: Leonard Gowings tenor, het Radio-Symphonie-Orkest o. l. v. Percy Pitt.
10.50. Epiloog. Lord, what is a man? Loyalty.

Maandag 23 Decemb.

Berlijn, 418 M. (716 k.H.)

3.50. Concert door de kapel: Jaro Michalok.
8.50 ca. Lieder-voordracht d. Cornelis Bronsgeest, bariton. Aan den vleugel: Bruno Seidler-Winkler. Vervolgens: Tijdsin, weerber. en nieuwsberichten.
9.50. Danses o. l. v. Walter Sarios. Daarna tot 11.50: Dansmuziek door de kapel Otto Kermbach.

Brussel, 509 M. (590 k.H.)

5.20 Concert door het Radio-Trio.
6.20. Lectuur.
6.35. Esperanto-les.
6.50. Gramofoonplaten.
7.50. Berichten.
8.35. Concert door het Radio-Orkest. Symphonie, Haydn.
8.50. Causerie. Daarna vervolg concert. Caligula, Faure.
9.20. Le Dange d'unc nuit de Noel, van Theo Fleischman. Muziek van Fernand Quinet. Koor en Orkest o. l. v. Fernand Quinet.
10.05. Orkestconcert.
10.35. Laatste berichten.

Daventry (exp.), 479 M. (626 k.H.)

3.20. Concert door het orkest uit de Granger Super-Cinema te Birmingham, o. l. v. Haydn Heard.
4.20. Balladenconcert. Charles Hill, tenor; Cyril Cope, cello; Dorothy Whitcomb, alt.
4.50. Dansmuziek door Jack Payne en het B.E.C. Dansorkest.
5.50. Kinderuurtje.
6.35. Tijdsin van Greenwich, weerbericht en nieuwsberichten.
6.50. Concert door het Birmingham Studio Orkest o. l. v. Frank Cantell. Solisten Wilfred Ridgway, piano; Albert Hodgkinson, tenor.
8.20. Operetmuziek. Medewerkenden: Alfred Butler, bariton; Patison's Salon-Orkest o. l. v. Norris Stanley. Uitzending vanuit het Café-Rest. Corporation Street, Birmingham.
9.20. Concert door het Politie-Muziekkorps van Birmingham o. l. v. Richard Wassell. Ben Lawes, humorist.
10.20. Weerbericht en nieuwsberichten.

10.35. Dansmuziek door Teddy Brown en zijn orkest uit Ciro's Club.

11.20—11.35. Jack Hylton's Ambassador Club Band o. l. v. Ray Starita, uit de Ambassador Club.

Frankfurt, 390 M. (770 k.H.)

4.40—5.05. Orkestconcert. Zie Stuttgart.
6.25. Engelsche les.
6.50. Lieder-voordracht door Susanne Horn-Stoll, sopraan. M.m. v. Walter Caspar, viool. Karl Völp, viool. Hans Geis, viool. Albert Stübgen, cello.
7.35. Concert door het Radio-Orkest, o. l. v. Hans Rosbaud, m. m. v. Anny van Kruyswijk, sopraan, van de Sted. Opera Neuenberg.
9.05. Uit kassel: Der gläserne Berg. Een volkssprookje. Muziek van Walter Braunfels.
10.20. Vanuit Café Rumpelmayer, Frankfurt: Dansmuziek d. de kapel Bernd. Buchbinder.

Hamburg, 372 M. (806 k.H.)

11.50. Aus meiner landwirtschaft. Praxis: Aufstehen mit den Hühnern. Voordracht van H. Engel.
3.35. Kinderuurtje.
4.00. Kerstvertellingen voor de kleinen.
4.20. Oude Kerstliederen, gezongen door Emily Schade en H. Munk, liedjes bij de luit Carl Schmidt, recitaties.
5.20. Kerstconcert.
6.20. Ministeriaalrät Hans Goslar: Unsere Minister, woher sie kommen und wohin sie gehen.
6.45. Johanna H. Reitze: Eheliche und uneheliche Mutterschaft.
7.15. Weerbericht.
7.20. Eröhliche Weihnacht, lyrische fantasie in 5 acten van Aug. Strindberg. Regie: Intendant Hans Bodenstedt. Muzikale leiding: Fritz Gartz.
8.40. Duitse Kerstliederen. Medewerkenden: Gertrude Ladenorf, Lola Fischer en het Norag Koor o. l. v. Fritz Gartz.
9.40. Actueel uurtje: Weer- en nieuwsber. Sportbericht. Noord- en Oostzweerbbericht.
10.00. Concert uit Restaurant Ostermann.

HILVERSUM, 298 M. (1004 k.H.) (Na 6 uur 1070 M. 280 k.H.)

10.00. Tijdsin AVRO-Klok.
10.00—10.15. Morgenwijding.
11.15—11.45. Wat zullen onze kinderen lezen? Spreekster: Hellen Randers.
12.00. Politieberichten.
12.15—2.00. Middagmuziek d. het AVRO-Kwartet.
2.00—2.45. Wenken op het gebied van kookkunst door P. J. Kers.
2.45—4.30. Repbrandt-Theater Amsterdam. Illustratieve filmmuziek. Het orkest o. l. v. David Hartoghs. Gustav Wehls, Orgel.
5.00—6.00. Kinderuurtje. door Mevr. Ant. v. Dijk. Programma. jkvr. Mr. M. J. E. B. Alting von Geusen, over Weldadigheidspostzegels en Prentbriefkaarten. Nelly T. v. H. (oud 13 jaar). Pianosolo o.a. a. Wals no. 15, Brahms. b. Spaansche dans, Moskowsky. Jacqueline U (oud 13 jaar) Zingt o.a.: a. Het eendenhoedstertje, Hendr. v. Tussenbroek. b. Oud-Zweedsche

Kerstmelodie. Cath. v. Rennes. c. Nu ligt hij daar ter neder, C. van Rennes. d. Vijf kleinzus sterkes, C. v. Rennes. Aan de vleugel: Egb. Veen.

6.00. Tijdsein. AVRO-Klok.
6.01—6.30. Gramofoonmuziek.
5.30. Vaz Dias: Koersen.
6.45—7.15. AVRO. Boekenhalfuurtje. D. Th. Jaarsma bespreekt Johan de Meester's Eva.
7.15—7.45. Lezing door J. Pelsers Jr. Onderwerp: De voornaamste bepalingen van de Wet op de Personele Belasting I.
7.45. Politieberichten.
7.45—8.00. Gramofoonmuziek.
8.00. Tijdsein AVRO-Klok.
8.01. Uitzending van het Weihnachtsatorium van J. S. Bach. Oosterbeekse Zangvereniging Kunst Vereeld. Directeur: Co van Beinum. Solisten: Hélène Cals, sopraan. Suze Luger, alt. Jac. van Kempen, tenor. Willem Ravolli, bas. Arnold Wagenaar, orgel. Begleiding: de Arnheemsche Orkest Vereniging. In de rustpoos: Een praatje over de Kinderpostzegels en Briefkaarten door Mevr. M. Kettelaar v. Gogh. Na afloop van het oratorium: Persberichten van Vaz Dias. Gramofoonmuziek.
12.00. Sluiting.

Huizen, 1875 M. (160 k.H.)

(Uitsluitend NCRV-uitzendingen)
8.15—9.30. Morgenconcert.
10.30—11.00. Ziekendienst.
1.00—11.30. Lezen van Christ. Lectuur.
11.30—12.30. Concert.
12.30—1.45. Orgelconcert.
2.00—2.45. Gramofoonmuziek.
2.45—3.15. Lezing over Onze Kamerplanten.
3.15—3.45. Knippcoursus.
4.00—5.00. Ziekenuurtje.
5.00—6.00. Concert.
6.00—6.30. Gramofoonmuziek.
6.30—7.00. Literaire lezing.
7.00—8.00. Lezing over: Grooten mannen en het kindeke.
8.00—8.15. Gramofoonmuziek
8.15. Concert. Daarna: Persberichten.

Kalundborg, 1153 M. (260 k.H.) Kopenhagen, 281 M. (1067 k.H.)

6.50—7.00. Gymnastiek.
10.20. Weerbericht.
11.20. Uurslag en klokken spel van het Raadhuis.
11.20—1.20. Concert door het Strijkorkest uit Rest. Wivel o. l. v. K. Ingemann Palmhøj.
1.55—2.55. Da Bent Aage spilende Julemanden, Kinder-Kersthoorspel met zang in 4d edrijven van Tante Et en Oom To.
2.55. Voor de huisvrouw.
3.00—5.00. Concert door Mogens Hansen's Instrumentaal Ensemble, m. m. v. Daniel Prior, voordracht.
5.00. Beursber. en koersen.
5.10—5.40. Voorlezing.
5.40—6.10. Voordracht.
6.10. Weerbericht.
6.20. Persberichten.
6.35. Tijdsein.
6.50—7.20. Voordracht.
7.20. Uurslag v. h. Raadhuis.
7.20—8.20. Kerstgedichten en -muziek. Zang en declamatie.
8.20—8.35. Familien Hansen; v. Jens Locher.

9.35—9.20. Ctoert door het Radio-Symphonie Orkest o. l. v. Emil Reesen. Daarna: Persber.
9.35—10.35. Koorconcert. Het Russische Alexander Newsky Kerkkoor o. l. v. Cantor Ivan Schumoff.

Königswusterhausen ca. 1635 M. (183,5 k.P.)

6.15—9.30. Lezingen en berichten
11.20—12.15. Gramofoonmuziek
12.15—12.50. Berichten.
1.20—1.50. Gramofoonmuziek.
1.50—3.50. Lezingen.
3.50—4.50. Concert uit Berlijn.
4.50—7.05. Lezingen.
7.20. Uit Praag: „Die verkaufte Braut. Komische Oepra van Smetana.
8.50. ca. Zang door Cornelis Brongeeest, bariton. Daarna: Weihnachts-Kantilene, Solisten, koor, strijkorkest en orgel. Vervolgens: Berichten.
9.50. Dansles. Daarna tot 11.50 Dansmuziek.

Langenberg, 473 M. (635 k.H.)

6.05—6.20. Lichaamsoefeningen.
6.20—7.20. Gramofoonmuziek.
9.35—10.30. Gramofoonmuziek.
9.50—10.00. Nieuwsberichten.
11.30. Gramofoonmuziek.
12.10. Weerbericht.
12.10. Weerbericht.
12.15. Tijdsein van Nauen en nieuwsberichten.
12.25—1.50. Concert door het Werag-Orkest m. m. v. Dodja Feldin, cello. Leiding: Buschkötter.
1.50. Reclame.
2.20—2.50. Kinderuurtje. Daarna: zakelijke berichten.
3.20—3.45. Voor de vrouw. Reg. Rat Luise Diel: Weltevroudschaft unter Kindern. Daarna: zakelijke berichten.
4.05—4.50. Voor de jeugd.
4.50—5.50. Kamermuziek door het Blazers-Ensemble der Werag, 5.50—6.10. Boekbespreking. Dr. Hans Hartmann: Zur Wesen-erkenntnis des Protestantismus.
Daarna: nieuwsberichten, weerbericht en sportberichten.
6.35—7.00. Spaansche les.
7.00—7.20. Ouderuurtje. Frau Reichsrat Schumacher-Koehl: Die Zeitung auf dem Familientisch.
7.20. Het Deutsche Volkslied. Leiding: Prof. Edmund Josef Müller. Medewerkenden: Het Werag-Kamrekoor o. l. v. Zimmermann. Mattheus, alt; Aramesco, tenor; Holwe, bariton; Kohl, fluit; Schwelb, viool; Arnez, cello; Grape, piano.
8.20. Marienkind, legende-spel van Manfred Hausmann. Muziek van Hermann Erdlen. Muzikale leiding: Zimmermann. Regie: Ullmann. Daarna: nieuws- en sportberichten en reclame. Vervolgens tot 10.20 dansmuziek o. l. v. Eysoldt.

Londen, 306 M. (842 k.H.) Daventry, 1553 M. (193 k.H.)

10.35. Morgenwijding.
10.50. Tijdsein van Greenwich en weerbericht.
11.05. Miss Barbara Carfland: Making the best of oneself. VI. What can be achieved.

11.20. (alleen Daventry) Gramofoonmuziek.

11.20—11.50. (alleen Londen). Proefuitzending van Televisie volgens het systeem van Baird.

12.20. Balladen-concert. Blanche Harrison, alt. Wilfred Gierrell, tenor.

12.50. Orgelconcert d. Edward O'Henry uitgezonden vanuit de Tussaur-Cinema.

1.20. Lichte muziek door Leonardo Kemo en zijn orkest uit het Piccadilly Hotel.

1.20. (Alleen Daventry). Pianorecital.

1.35—2.20. (Alleen Daventry). Orkestconcert vanuit het Nationaal Museum van Wales. Her-uitzending van Cardiff. Medewerkenden: Het Nationaal Orkest van Wales o. l. v. Warwick Braithwaite.

2.20—2.50. ca. De 36e Jaarlijkse fest-middag voor de kleine Londenaars.

3.20. Concert. Leyland White, bariton. Margaret Albu, piano.

3.50. Dansmuziek door Jack Payne en zijn B.B.C. Dansorkest.

4.35. Concert door Max Jaffa en zijn Piccadilly Grill Orkest uit het Piccadilly Hotel.

5.35. Kinderuurtje.

6.20. Miss Nina Abbott: Christmas in Bermuda.

6.35. Tijdsein van Greenwich, weerbericht en nieuwsberichten.

6.50. Muzikaal intermezzo.

7.05. De grondslagen der muz. Muziek van Mendelssohn, gespeeld door EReinold Paul, piano.

7.20. Mr. James Agate: Dramatic Criticism.

7.35. Muzikaal Intermezzo.

8.05. Een Kerstspel: Bethlehem van Bennard Walke. Uitzgezonden van uit de Kerk van St. Hilary, Cornwall. Eerste tafreel: De Engel en de Herders. Tweede tafreel: De kinderen en het lam. Derde tafreel: De Drie Koningen en de Kribbe.

9.20. Weerbericht, nieuwsberichten en plaatselijk nieuws. (Alleen Daventry). Scheepsberichten.

9.40. Causenie.

9.55. Contrasts Een programma van Derek McCulloch. Ten tooneele gevoerd door Gordon McConnel. Muzikale medewerking van het Gersom Parkington Kwintet.

10.50. Dansmuziek door Teddy Brown en zijn orkest van Ciro's Club.

11.20—12.20. Jack Hylton's Ambassador Club Band o. l. v. Ray Starita, uit de Ambassador Club.

Dinsdag 24 December

Berlijn, 418 M. (716 k.H.)

9.20 nam. Muziek vanaf den voren, door de Kosleck-scher Bläserbund E.V. Leiding: Obermusikmeister i.R. Albert Gleue.
10.50. Kerst-koorzang door het Radio-Koor van Berlijn o. l. v. Maximilian Albrecht. Aan het orgel: Ben Geysel.

Brussel, 509 M. (590 k.H.)

5.20. Dansmuziek door het Orkest van Palais de Danse Sint Sauveur.
6.20. Fransche taalles voor beginners.
6.50. Gramofoonplaten.
7.50. Berichten.

8.35. Concert in het Feestlokaal Vooruit te Gent. Orkest o. l. van Jef Vandermeulen, met medew. v. de Arbeiderszangver. Marckring Harmonie Vooruit en artisten van Theatre Royal Français te Gent. Daarna: Laatste berichten.

Daventry (exp.), 479 M. (626 k.H.)

3.20. Dansmuziek door Jack Payne en het B.B.C. Dansorkest.
4.20. Concert door het Versterkte Birmingham Studio Orkest o. l. v. Frank Cantell. Linda Seymour, alt; Olga Thomas, piano.
5.50. Kinderuurtje.
6.35. Tijdsein van Greenwich, weerbericht en nieuwsberichten.
6.50. Dansmuziek door Jack Payne en het B.B.C. Dansorkest.
7.20. Concert door Pattison's Salon Orkest o. l. v. Norris Stanley, uitgezonden vanuit Café Rest., Corporation Street, Birmingham.
8.20. Napolitaansch uurtje. Het Versterkte Birmingham Studio Orkest o. l. v. Joseph Lewis, m. m. v. Foster Richardson, bas; Herbert Thorpe, tenor.
9.20. Le Cabaret au Lapin qui Sautte.
10.20. Weerbericht en nieuwsberichten.
10.35. Dansmuziek door The Café de Paris Blue Lyres Band, uit het Café de Paris.

11.20—11.35. Jack Harris' Grosvenor House Band uit Grosvenor House, Park Lane.

Frankfurt, 390 M. (770 k.H.)

3.35—5.05. Concert voor kinderen. Medewerkenden: Maria Gluck, zong. Hans Rosbaud, Reinhold Menten, Erich I. Kahn, piano. Licco Aman en Walter Caspar, viool. Maurits Frank, contrabas. Wilhelm Schütze, klarinet.
5.20. Luiden der Kerstklodken van den Dom te Frankfurt.
5.35. Das Gotteskind.
6.50. Kerstmuziek.
7.35. Concert.
8.50. Heilige Nacht. Een kerstlegende in Boven-Beiersch dialect door Ludwig Thoma. Medewerkenden: Ben Spanier, declamatie. Martin Hifler, cithoen.
9.50. Gramofoonplaten-concert.
10.20. Uit Freiburg: Das Christgeburtsspiel. Een Duitsch Kerstspel van Fritz Weege. Voor de radio bewerkt door Karl Vetter.
11.20. Klokgeheil van de Freiburger Münster.

Hamburg, 372 M. (806 k.H.)

2.50. Kinderuurtje.
3.50. Klinkende Weihnacht. Een causenie met zang van Kurt Stemers.
4.15. Der Tannenbaum, een svrookje van Hans Christian Andersen. Grete Schmidt, voorlezing.
4.35. Godsdienstoefening in de Universitätskerk. Prediker: D. Modhorst, bisschop van Holstein. Luise Dintgen, orgel. Koor en solisten.
5.35. Weihnachten. Voorlezing van Heinrich Behnken, Wilhelm Ploeg en Hermann Peters.
6.30. Weerbericht.
6.35. Was das Genie dem Kinde schenkte. Medewerkenden: Erna Kroll-Lange, Gertrude Ladendorff, Erika Sievers, Karl Pündter,

Hans Depser. Het Nonag Koor en Orkest o. l. v. Fritz Gantz. Gerhard Maasz. Vlucht.
8.20. Weihnacht der Einsamen.
9.50. Actueel uurtje: Weer- en nieuwsber. Sportbericht. Noord- en Oostzeeweerbericht.

HILVERSUM, 298 M. (1004 k.H.) (Na 6 uur 1070 M. 280 k.H.)

10.00. Tijdsin AVRO.-Klok.
10.00—10.15. Morgenwijding.
12.00. Politieberichten.
12.15—2.00. Middagconcert d. het Orkest o. l. v. Nico Treep.

2.00—2.30. Gramofoonmuziek.
2.30—3.00. Causerie door J. v. d. Knaap. Toustanden Trambedrijf.
3.00—4.00. Matinee door het AVRO.-Kwartet. Programma: Les Barbus, P. Chagnon. My flamc oi love, Nicholls. Liebling, wie ist dein Name?, Meisel. Nach Hause gehen wir nicht!, H. v. Platen. Gebigskinder, Wals, Ziehrer. Looking for love, J. MacHugh. Mother Goose Parade, I. Bibb. Wanum so allein schöne Frau, W. Engel-Berger. Souvenir de Capri, G. Becce. C'est ca l'article de Paris, R. Silvano.

4.00—4.40. Microfoon- debutanten.
4.40—5.00. Gramofoonmuziek.
5.30—6.00. Lezing door C. F. H. Tuckermann. Onderwerp: „De gevaren van vuur en licht.“

6.00. Tijdsin AVRO.-klok.
6.01—7.45. Concert door de Stafmuziek van het 5de Regiment Infanterie. Kapelmeeester: J. R. v. d. Glas. Programma: 4de Divisie, Marsch, J. R. v. d. Glas s. Ouverture Tempelweine. Keler Bela. Sobre las olas, Wals, Rosas. Tatoep. Manoeuvre, Marsch, P. A. Stenz. Causerie over ski-loopen en ski-training door J. H. van Dijk. Sambre et Meuse, Marsch, Ranski. a. Serenata, Moszkowsky. b. Toreador et Andante, Rubinstein. Overste Ootmar, Marsch, J. R. v. d. Glas. Ged. u. d. operette Die Walzertraum, Osc. Strauss De moedige, Marsch, P. A. Stenz. Finale.

7.45. Politieberichten.
8.00. Tijdsin AVRO.-Klok.
8.01—8.45. AVRO. Nutlezingen over Indië. Zending en Messie. Spreker: Prof. Dr. L. Knappert.

8.45—9.00. Gramofoonmuziek.
9.00—9.30. Kerstklommen ter inleiding van het Kerstfest. Bespeeling van het beroemde Carillon in den toren der Kathedraal Basiliek van St. Jan te 's Hertogenbosch d. den Stedsbejaardier Toon van Balkom. Programma: Zie Hij komt. Zegekoor uit Judas Maccabäus, Händel. a. Herders, hoe ontwaakt gij niet. b. Adeste fidelis, a. O. Tannenbaum, b. Carrique de Noël, A. Adam. a. En is een roos ontsprongen, M. Praetorius. b. Te Bethlehem is geboren, c. Daar tuischt langs de wolken, H. Bishop. d. Nu syt wellevome, Theodorus. Fantasie over het kerstlied Stille Nacht, heilige Nacht.

9.30. Kamermuziek door het Amsterdamsch Strijkkwartet bestaande uit: Ferd. Hemann, 1e Viol. Ben Meyer, 2e viol. Fred. Denayer, Altviool. Canal van Leeuwen-Boomkamp, Cello.

Programma: Kwartet in F gr. t., W. A. Mozart.

10.00. Persber. van Vaz Dias.
10.15. Kerstmijnering door James Yoland.

10.30—11.00. Vocaal concert d. Willem Hespes. A Capelle Koor. Directeur: Willem Hespes. Programma: Herders. Hij is geboren. Ontwaakt, loopt Herders duzen nacht. Comt verwondert U hier menschen. Een Kind is ons geboren. Kerstliederen bewerkt door Jul. Röntgen. Tota Puchra est Maria, Ph. Loots. De herderijes lagen bij nacht, bewerkt door Jos. Vranken.
11.00. Gramofoonmuziek.
12.00. Sluiting.

Huizen, 1875 M. (160 k.H.)

(Uitsluitend KRO-uitzendingen)

11.30—12.00. Godsdienstig halfuurtje.

12.15—1.15. Concert door het KRO-Trio.

1.15—2.00. Gramofoonmuziek.
2.00—3.00. Vroeuwuurtje.
4.30—5.00. Gramofoonmuziek.
5.00—6.00. Gramofoonmuziek.
6.01—6.05. Beursberichten.
6.05—6.15. Gramofoonmuziek.
6.15—6.45. Kerstvertellingen.
6.45—7.00. Lezing over: De Zesdaagsche wickerwedstrijden.
7.00—7.30. Lezing over: De Deurwaarder.

7.30—8.00. Lezing over: Stedenbouwkundige problemen bij vermeerdering van bevolking en industrie.

8.01—9.00. Concert.
9.00—9.40. Bespeeling van de klokken van het Kon. Paleis te Amsterdam.

9.40—11.00. Voortzetting conc.
11.00—11.45. Gramofoonmuziek.
11.45—12.00. Inleiding van het Kerstfeest vanaf den St. Vitus-toren te Bussum. Klokken en trompetten.

Kalundborg, 1153 M. (260 k.H.) Kopenhagen, 281 M. (1067 k.H.)

6.50—7.00. Gymnastiek.
10.20. Weerbericht.
11.20. Uurslag en klokkenspel van het Raadhuis.

11.20—1.20. Concert door het Strijk-ensemble uit het Palace-Hotel o. l. v. Leonard Gyldmark.
3.50—4.40. Uitzending vanuit de Domkerk te Kopenhagen. Liturgische Kerstavond-Godsdienstfeeling.

5.20. Uurslag en klokkenspel van het Raadhuis.

5.20—5.40. Kerstliederen te zingen door Harriet Vendelhaven. Aan den vliegtuig: Folmer Jensen.

6.10. Weerbericht.
6.20. Persberichten.
6.35. Tijdsin.
7.20. Uurslag v. h. Raadhuis.
7.20—8.20. Kerstconcert. Medewerkenden: Frantz Klaebel, harmonium. Lily Ericson, Kwartet: Lilly Ericson, sopraan, Ellen Benedicte Knudsen, alt. Poul Knudsen, tenor. Sigurd Lestrup, bas.

Königswusterhausen ca. 1635 M. (1835 k.P.)

6.15—9.50. Lezingen en berichten
11.20—12.15. Gramofoonmuziek
12.15—12.50. Berichten.
1.20—3.50. Lezingen.
3.50—4.50. Concert uit Leipzig.
4.50—5.20. Lezing.

5.20—6.15. Kerstconcert. Tenor, orkest en koor.

7.35. Uit Leipzig: Concert. Orkest, vocale en instrumentale soloisten.

9.20. Blaasmuziek vanaf een toren.

10.50. Concert. Koor en orgel.

Langenberg, 473 M. (635 k.H.)

6.05—6.20. Lichaamsoefeningen.
6.20—7.20. Gramofoonmuziek.
9.35—10.35. Gramofoonmuziek.
11.30. Gramofoonmuziek.
12.25—1.50. Concert o. l. v. Ey-soldt.

2.20—2.50. Kinderuurtje.

2.50—5.20. Kerstprogramma. Medewerkenden: Het Werag-Ork., Rudolf Rieth, declamatie; Els Vorderberge, sprookjes; Martha Walter, sprookjes.

4.20—5.20. Eerste opvoering v. Christkind's Erdenreise, sprookjesopera van Franz Peter Kürten. Muziek van Gustav Kniep. Medewerkenden: Heinz Holwe, bariton; Traudy Becker, sopraan; Fritz Baur, bas; Liselotte Mann, alt; Mimi Berger, sopraan; Franz Legend, tenor Hans Wocke, bariton; Helene Guermanova, alt; koren, jongens- en meisjesstemmen

5.20. Uitzending uit de groote Messehalle te Köln-Deutz. Orgelconcert door Prof. Hans Bachem. Improvisaties op Kerstliederen.
5.50—6.05. (Over alle Deutsche stations): Gelui der Deutschen Glocke am Rhein.

6.10—6.30. Das Soester Gloria voor mannen-, knapen- en bazinkoor, vanaf den toren der Petruskerk te Soest.

6.35—8.20. Pauze voor het uittedeelen van Kerstgeschenken.

8.20—9.50. Kerstmuziek. Medewerkenden: Leden van het Sted. Orkest van Düsseldorf, het Dames-terzet van Prof. Andreas Moers, Friedrich Carl Hempel, harmonium.

Londen, 356 M. (842 k.H.) Davertry, 1553 M. (193 k.H.)

10.35. Morgenwijding.
10.50. Tijdsin van Greenwich en weerbericht.

11.05. Recepten.
11.20. (Alleen Daventry). Gramofoonmuziek.

11.20—11.50. (Alleen Londen). Proefuitzending Televisie volgens het systeem van Baird.

12.20. Orgelconcert door Edgar T. Cook, vanuit de Southwark Kathedraal, m.m.v. jongheer R. Lauricella en jongheer W. Ashworth.
1.20—2.20. Christmas Eve Children's Party. Frascati's Orkest o. l. v. Georges Kaeck vanuit Rest. Frascati.

3.20. Balladen concert. Hilda Goodman, sopraan. Cyril Whittle, bariton.

3.50. Kerstdienst vanuit de King's College Kapel te Cambridge.

5.05. Concert door Fred Kitchen en het Brixton Astoria Orkest. Aan het orgel: Patmann. Uitgezonden vanuit The Brixton Astoria.

6.20. Voorlezen van moderne gedichten.

6.35. Tijdsin van Greenwich, weerbericht en nieuwsberichten.

6.50. Muzikaal Intermezzo.

7.05. De grondslagen der muz.

Muziek van Mendelssohn, gespeeld door Reginald Paul, piano.

7.20. Spookuurtje. Spookverhalen van E. F. Benson, W. W. Jacobs en Desmond MacCarthy.

8.05. Dansmuziek door Jack Payne en zijn B.B.C. Dansorkest.

8.50. Kerstliederen gezongen d. het Radio-Koor o. l. v. Stanofrd Robinson. Uitgezonden vanuit de Maria-kerk, Whitechapel, Londen.

9.20. Weerbericht, nieuwsberichten en plaatselijk nieuws (alleen Daventry). Scheepsberichten.

9.40. Will Goldston: Some evening tricks for the Christmas Party.

9.55. Concert. Het Radio-Strijk-orkest o. l. v. Victor Hely-Hutchinson, m. m. v. Dale Smith, bariton.

11.05. Dansmuziek door de Café de Paris Blue Lyres Band van het Café de Paris.

11.20—12.00. Jack Harris' Grosvenor House Band, uit Grosvenor House, Park Lane.

Woensdag 25 Dec.

Berlijn, 418 M. (716 k.H.)

6.20. Gymnastiek o. l. v. Arthur Holz.

8.15. Klokkenspel van de Garnisonkerk te Potsdam.

8.20. Morgenwijding. Daarna: Klokgetui van den Dom te Berlijn.

11.20. Middagconcert.

1.20. Brieven van beroemde Duitschers aan hun moeder. Spreker: Max Bing.

1.50. Concert door Blaas-Ork. Leiding: Carl Woitschach.

3.05. Renée Stobrawa vertelt sprookjes. Muzikaal gefluisterd met gramofoonplaten.

3.50. Heruitzending van Leipzig. Concert door het Radio-Orkest van Leipzig o. l. v. Wilhelm Rottlich.

4.50. Concert door het Paul Godwin-Kwintet.

5.45. Prof. Wilhelm Doogen: Stimmen Grosser Männer der Gegenwart.

6.15. Inhoudsopgave en Folverdeeling van de navolgende Opera.

6.20. Vanuit de Staatopera Unter den Linden: Aida Opera in 4 bedrijven van Antonio Ghislanzoni. Deutsche vertaling van Julius Schanz. Muziek van Giuseppe Verdi. In de pauze: Tijdsin, weerbericht, nieuws- en sportberichten.

Na afloop der Opera-uitzending: Uit Leipzig: Concert door het Radio-Orkest van Leipzig o. l. v. Alfred Szendrei.

11.10. Vanuit de Sportarena in de Jahrhunderthalle te Breslau: Um Mitternacht beim 25-Stunden-Rennen.

11.35—12.20. Vanuit Hotel Esplanade: Dansmuziek door de kapel Barnabas von Gézy.

Brussel, 509 M. (590 k.H.)

5.20. Dansmuziek door het Orkest van Armenyville.

6.35. Causerie.

6.50. Gramofoonplaten.

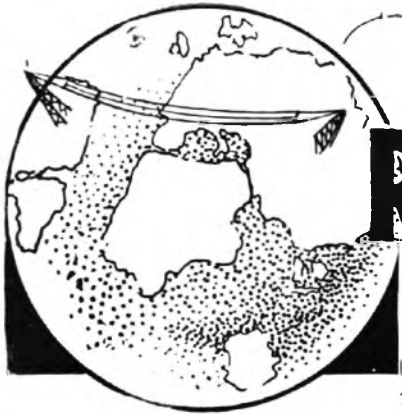
7.50. Berichten.

8.35. Concert door het Radio-Orkest o.l.v. Maurice Weynand.

9.20. Piano-concert. Daarna: Vervolg concert.

10.35. Laatste berichten.

RADIO WERELD

Weekblad voor Nederlandsche
Radio-Amateurs en Luisteraars

19 DECEMBER 1929

No. 51

ZESDE JAARGANG

<p>ABONNEMENT NEDERLAND f 7.50 PER JAAR f 4.— PER ¼ JAAR BUITENLAND EN N.O.-INDIË: f 12.— PER JAAR LOSSE NUMMERS f 0.25 (IN BELGIË Frs. 4.—)</p>	<p>REDACTIE: N.Z. VOORBURGWAL 250, AMSTERDAM (C.) TELEFOON 37121</p>	<p>ADMINISTRATIE: ENGERS & FABER N.Z. Voorburgwal 250, AMSTERDAM (C) TELEFOON 37121 - GIRONUMMER 41280 Abonnementen kunnen op elk tijdstip ingaan, doch eindigen op 30 Juni of 31 December. Zonder opzegging, vóór een dezer data, worden zij stilzwijgend verlengd</p>
<p>ALLE RECHTEN OP DEN INHOUD WORDEN VOORBEHOUDEN — NADruk VERBODEN</p>		

„Big Bill” bij de verkiezingen in Australië

ONGEVEER zes weken geleden hebben in Australië de verkiezingen voor het parlement plaats gehad, waarbij de Labour partij een groote meerderheid verworf. Aan de verkiezingen is een geweldige campagne voorafgegaan, waarbij de meest moderne propagandamiddelen werden toegepast. Druk gebruik werd gedurende deze campagne gemaakt van de Philips „Stem van den Reus”-geluid-versterker-installatie, die in Australië bekend staat onder den naam „Big Bill”.

Een kijkje in het „Domain”, waar 50.000 mensen met behulp van de Philips' geluidversterkerinstallatie door de leiders der Australische arbeiderspartij werden toegesproken

Op Maandag 4 October waren er zelfs 50.000 betoegers in het „Domain”, een van

Sydney's grootste parken, bij elkaar gekomen, om te luisteren naar toespraken van de leiders der Australische arbeiders-partij. Enkele jaren geleden zou men het voor onmogelijk hebben gehouden, dat één persoon een dergelijke mensenmenigte kon toespreken, doch thans heeft de techniek zich zoo ver ontwikkeld, dat het geluid zoodanig versterkt kon worden, dat ieder der aanwezigen de toespraken even goed kon volgen als of ze uitsluitend voor hem bestemd waren.

Zij, die bij de massa-vergadering in het „Domain” geheel achteraan stonden en

ORCHESTRA

GRAMOFOONVERSTERKERS EN RAAMONTVANGERS

FIRMA G. FELLINGA, TECHNISCH HANDELSBUREAU
CORNELIS TROOSTSTRAAT 25, AMSTERDAM, TEL. 22122

den spreker nog slechts vaag konden zien, verstonden elk woord van de redevoeringen.

De versterkerinstallatie, waarvan gebruik werd gemaakt, bestond uit een 500 Wattversterker, welke in een auto geplaatst was, en vier groote luidsprekers.

Vóór de vergadering begon, schenen de leiders niet te kunnen begrijpen, dat alle aanwezigen inderdaad de toespraken zouden kunnen volgen; zij raadpleegden daarom den technicus, die „Big Bill” zou bedienen. Deze ging naar de microfoon toe en sprak als volgt: „Willen zij, die zich aan den uitersten rand van de menigte bevinden, zoo vriendelijk zijn hun hand op te steken, indien ze elk woord duidelijk kunnen verstaan?” Onmiddellijk gingen honderden handen in de hoogte, terwijl een der aanwezigen zelfs z'n hoed op z'n wandelstok plaatste en er geestdriftig mee zwaaide.

Op den avond na de verkiezingen was een geweldige mensenmenigte samengekomen voor het redactiegebouw van het „Evening News” en „Sunday News”, vanwaar, door middel van „Big Bill”, de uitslagen van de verkiezingen zouden worden medegedeeld. Hoewel er dien avond een hevige slagregen viel, bleven honderden mensen den geheelen avond luisteren. Gedurende de pauzen werd gramfoon-muziek ten gehore gebracht, welke zeer in den smaak viel.

WAAR DE MEESTE LUISTERAARS ZIJN

Denemarken is nog steeds het land dat het grootste percentage luisteraars heeft, n.l. 7.3 %. Het wordt echter op den voet gevolgd door Zweden, dat op 't oogenblik 6.83 % luisteraars heeft.

THE A. B. C. RADIO

SINGEL 400 - AMSTERDAM

Complete Radio-Installaties

Speciaal adres voor Amateurs

Radio-Onderdeelen en Gereedschappen

TEGEN RADIO-OVERLAST.

Een redelijk gebruik wordt niet bemoeilijkt.

Gezien de voordracht van de Commissie voor de Strafvorderingen verzochten B. en W. van Amsterdam dezer dagen den raad vast te stellen de volgende verordening tot wijziging van de Algemeene Politieverordening. Ingevoegd wordt een nieuw artikel 67a, luidende:

„Het is verboden, door middel van een muziekinstrument of van een toestel, bestemd tot het hoorbaar maken van muziek of van de menschelijke stem, hetzij in de buitenlucht, hetzij in de afgesloten ruimte, voor de omgeving hinderlijk, gebruik te maken.”

Herhaaldelijk worden, zoowel in de pers als elders, klachten geuit over den hinder, welken omwonenden door het onbehoorlijk gebruik, hetwelk de eigenaren dikwijls tot diep in den nacht van hun radio-toestellen maken, ondervinden, en dit niet alleen des zomers, wanneer de geluiden, door openstaande ramen, ver in den omtrek hoorbaar zijn, doch ook in de andere jaargetijden, daar de geluiden door muren en zolderingen heendringen. Ook komt het voor, dat met gramfoons en met muziekinstrumenten ernstige overlast aan de omgeving wordt aangedaan.

B. en W. achten dan ook den tijd gekomen, door een verbodsbepaling in de Algemeene Politieverordening het bovenomschreven euvel te bestrijden. Hierbij wenschen zij evenwel den nadruk te vestigen op de bedoeling, alleen werkelijke misbruiken tegen te gaan: een redelijk gebruik van bedoelde toestellen en instrumenten dient, gelijk vanzelf spreekt, niet te worden bemoeilijkt.

Met het oog op het vaststellen van een overtreding zal het noodig zijn, de ambtenaren, met de opsporing belast, in de gelegenheid te stellen, ten alle tijde de woningen en de lokalen der ingezetenen, huns ondanks, binnen te treden.

NEDERLANDSCHE BOND VAN RADIO-HANDELAREN

De examens voor Radio-Technicus en Radio-Monteur, welke in den vervolge in samenwerking met de Vereeniging tot Behartiging van de Belangen van den Radiohandel worden georganiseerd, zullen dezen winter wederom te Amsterdam worden afgenomen, en wel: het practisch gedeelte tusschen 1 en 7 Jan. 1930. De data van het schriftelijk gedeelte zullen nader worden bekend gemaakt.

Candidaten worden verzocht zich vóór 25 December a.s. schriftelijk op te geven aan het secretariaat van den N.B.R., Keizersgracht 790, Amsterdam, onder vermelding van:

Naam en voornamen,
Geboorteplaats en -datum,
Volledig adres,

Tegelijkertijd moet op Postrekening No. 117524 van den Ned. Bond van Radio-handelaren worden gestort:

voor het examen Radio-Technicus f 20.—,

voor het examen Radio-Monteur f 15.—.

Voor kandidaten, welke een der vorige examens met onvoldoende gevolg hebben afgelegd, zijn deze bedragen f 10.—, resp. f 7.50.

Vóór 30 December a.s. zal den candidaten worden bericht, op welken datum het examen door hen moet worden afgelegd.

OOK DE TWEDE BROOKMAN'S- ZENDER THANS „IN DE LUCHT”

Sinds eenige dagen worden er proeven gedaan met den tweeden zender te Brookman's Park, welke op 261 M. werkt. Voorloopig zendt het station nog slechts enkele uren per dag; het eerste half uur van de dansmuziek van 5XX wordt b.v. ook elken avond over den nieuwen zender uitgezonden. Op het oogenblik komen de uitzendingen in Nederland nog niet zoo goed door als van den zender op 356 M., terwijl ze bovendien dikwijls gestoord worden door een telegrafiestation.

De R=W=3 K.G. Ontvanger

door M. W. H. DE GORTER

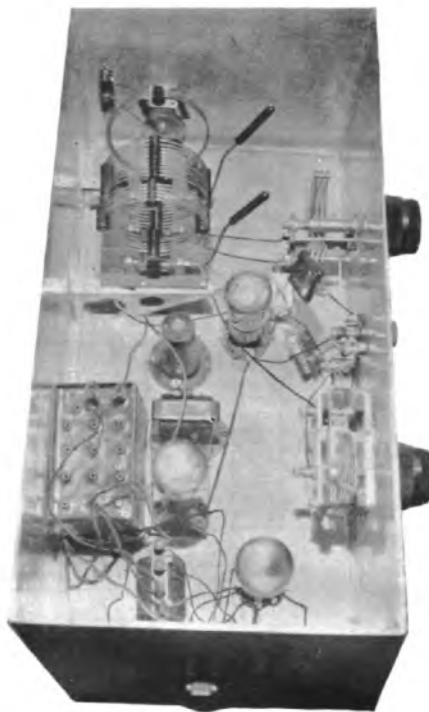
Model 1930

De constructie.

NA het artikel van de vorige week kunnen wij thans de constructie van het apparaat wat nader gaan beschouwen. Allereerst de aluminium kast. Denk hier vooral niet te licht over, want het valt werkelijk niet mee en iemand, die niet over voldoende gereedschap beschikt, moet ik beslist de raad geven, de kast kant en klaar te laten maken. De kast zelf is niets anders dan een doos met een deksel, welke al of niet scharnierend kan worden uitgevoerd. De afmetingen zijn breed 50 c.M., hoog 20 c.M. en diep 25 c.M. De kast zelf kan het best uit een stuk aluminium gemaakt worden zooals aangegeven in fig. I. De smalle randjes, alsmede de zijkanen worden dan haaksch omgebogen en door middel van klinknageltjes vastgeklonken. De deksel maakt men van een apart stukje aluminium.

Zoover gekomen zijnde, kunnen we beginnen met het boren van de diverse gaten. Het boren van aluminium gaat bijzonder vlug en gemakkelijk, mits men goede scherpe boren heeft en gebruik maakt van een weinig zeepwater. In de rechterkant van de kast boren we boven elkaar drie gaten (twee voor de antenne en een voor de tegencapaciteit) en daarnaast een gat voor de neutrodyne condensator. Hierbij moet steeds de diameter van het geboorde gat groter zijn dan de diameter van het onderdeel, dat er doorgevoerd moet worden. Men moet het er dus doorheen kunnen steken, zonder dat het in aanraking komt met de aluminium kast.

Vervolgens nemen we de voorzijde van de kast onder handen en boren hierin de gaten, die nodig zijn voor de beide condensatoren, de potentiometer en de schakelaar voor het parallelschakelen van de kleine vaste condensator. Van deze onderdelen dient de potentiometer weer vrij te zijn van de aluminium zijde, de overige onderdelen mogen gerust contact maken, maar dan dient men er op te letten, dat het steeds

het draaibare platenstel is, dat met de kast in verbinding staat. Dit heeft het voordeel, dat men enkele draadverbindingen kan laten vervallen.

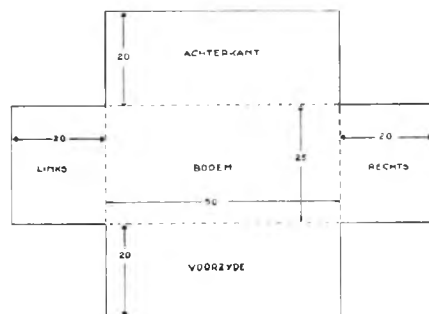
Aan de linkerzijde van de kast krijgen we vervolgens de versterkt-onversterkt schakelaar, de schakelaar voor telefoon of luidspreker alsmede een viertal stekkerbussen. We doen hier het verstandigst met eerst al deze onderdelen te monteren op een plaatje eboniet van circa 10×14 c.M. Vervolgens worden alle uitstekende gedeelten aan de achterzijde van het ebonieten plaatje nauwkeurig afgeteekend op het aluminium en kan men ook hiervoor de benodigde gaatjes boren. Denk er ook hier om de gaten zoo ruim mogelijk te houden, om eventuele sluiting te voorkomen. Aan deze zelfde zijde wordt tevens nog een gat geboord voor de gloeidraadweerstand. Wanneer we nu nog aan de achterzijde een gat boren, waardoor de accu en H.S.-leidingen binnen gevoerd kunnen worden, dan is het zwaarste

werk achter den rug. Ik moet er echter de aandacht op vestigen, dat men vooral nog niet begint met het bevestigen van de onderdelen, want dan zou men ze toch weer los moeten maken.

Vervolgens nemen we de grondplank onder handen, welke van zoodanige afmeting is, dat hij juist in de kast past en monteren hierop de overige onderdelen en wel, de lampvoet voor de detector, de H.F.-smoorspoel, de eerste L.F. transformator, lampvoet 1e L.F.-lamp, tweede L.F.-transformator en lampvoet derde lamp. Ook enkele verbindingen maken we hiervan gereed, zooals van plaat detectorlamp naar H.F.-smoorspoel, van deze naar primaire L.F. transformator, secundaire L.F.-transformator naar rooster 1e L.F.-lamp alsmede een gedeelte van de gloeidraadleiding. Immers nu kunnen we er nog gemakkelijk bij, maar als straks de grondplank door middel van een viertal montageboutjes aan de bodem wordt vastgeschroefd, dan gaat het heel wat moeilijker. Zijn we eenmaal zoover en zit dus de grondplank goed vast, dan kunnen we een aanvang maken met de montage der overige onderdelen.

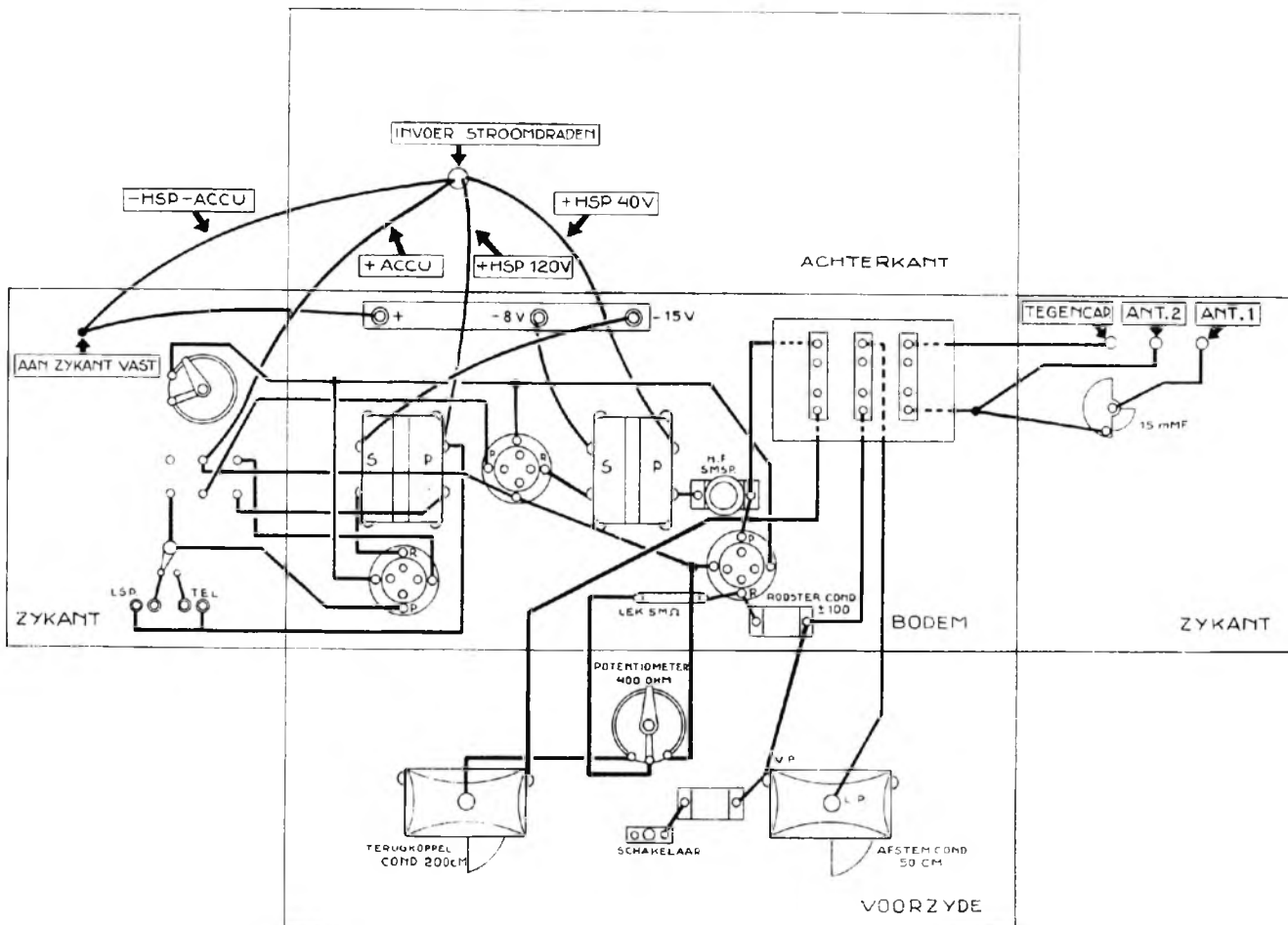
De drie rechtsche aansluitbussen monteren we eerst op een strookje eboniet en dit vervolgens tegen de kant, zoodat alle bussen vrij zijn.

De neutrodyne condensator moet geïsoleerd zijn van de wand. Hiervoor en

ook voor de andere onderdelen, die geïsoleerd gemonteerd moeten worden, moeten we eenige ebonieten ringetjes

zagen, die juist passend zijn en bij het aandraaien der moertjes goed opletten, dat alles juist midden in het gat zit. Voor alle zekerheid controleert men elk onderdeel echter nog even met een batterijtje en een voltmeter. Daartoe verbindt men de eene zijde van de batterij met de aluminium kast, de andere zijde met de voltmeter, terwijl men de andere kant van de voltmeter in verbinding brengt met het geïsoleerde onderdeel. Is dit werkelijk geïsoleerd, dan zal de meter niet uitslaan. In het tegengestelde geval slaat de meter uit en moet men net zoolang stellen tot het onderdeel vrij is. Ik leg er nog eens speciaal de aandacht op, dat men hier met veel zorg te werk moet gaan, want maakt men hier een fout, dan is het later een zoeken zonder eind.

Wat betreft de verdere montage van het toestel kan ik kort zijn, daar deze zonder veel moeite aan de hand van de bouwtekening is uit te voeren.

Waar ik echter wel even bij stil wil staan is de opstelling der spoelen. Men

zal bemerkt hebben, dat rechts achterin een flinke ruimte is overgebleven, welke uitstekend te benutten is voor de plaat-

sing der spoelen. De drie spoelhouders worden eerst op een stukje eboniet gemonteerd en vervolgens wordt aan de onderzijde aan beide zijden een aluminium frontplaat steun bevestigd, waardoor we als het ware een tafeltje krijgen. En dit tafeltje nu wordt door mid-

del van een paar montageboutjes tegen de achterzijde van de kast bevestigd. De opstelling blijkt duidelijk uit de foto, welke alle verdere verklaring overbodig maakt. Waar ik ook de aandacht op wil vestigen is, dat men goed doet aan de contacten van de spoelhouders een flink stuk montagedraad te bevestigen, dat men later op de juiste lengte kan afknippen en eerst dan het spoelentafeltje tegen de achterzijde te bevestigen. Doet men dit niet, dan kan men er later niet meer bij en moet alles weer losmaken, wat nu juist niet aangenaam is.

Alvorens van het onderwerp constructie af te stappen wil ik nog enkele punten de aandacht beschouwen, die oogenschijnlijk in het nadeel van de ontvanger zijn, doch die wel degelijk met opzet zoo zijn gemaakt. Bij beschouwing van het schema zal men tot de conclusie komen, dat door de schakelaar de laatste lamp wordt in- of uitgeschakeld. Hier volgt dus onmiddellijk uit, dat wanneer we als lampenserie gebruiken de A 415, de B 406 en de B 443 bij het

luisteren op twee lampen juist de eindlamp uitgeschakeld wordt, die dan van zooveel nut zou zijn. Dit is volkomen juist en het zou dan ook een kleine moeite geweest zijn om de schakelaar tusschen de detector en eerste L.F. lamp in te voegen, waardoor dan de tweede lamp gedooft zou worden en we dus de beschikking hielden over de eindlamp. Doch wat gebeurt er wanneer we de lamp uitschakelen? Dan schakelen we tevens de eerste L.F. transformator uit. Nu heeft de onderzending mij geleerd dat de primaire van de L.F. transformator, welke direct achter de detectorlamp volgt, een grooten invloed heeft op de soepele werking van de terugkoppeling van het toestel. Lang niet elke transformator is hiervoor geschikt en zelfs transformatoren van hetzelfde merk en dezelfde verhoudingen kunnen hier nog verschil geven. Persoonlijk gebruik ik direct achter de detector een Erros Junior transformator, terwijl ook de Pye transformator een van de weinige is, waarmede ik goede resultaten behaalde. Door dus de schakelaar voor de 1e L.F. lamp te plaatsen, schakelen we bij het luisteren op twee lampen die aanpassende transformator uit. Door aan het genoemde bezwaar eenigszins tegemoet te komen, heb ik de oplossing gezocht in de lampen en in plaats van een gewone versterkerlamp en een krachtversterkerlamp mijn keuze laten vallen op een tweetal lampen, welke een grotere versterking geven dan de B 406 en slechts weinig achterstaan bij de B 443 en wel de Telefunken RE 134. Hiermede verkrijg ik ook op twee lampen nog een zeer sterk geluid.

Vervolgens wil ik nog de aandacht der R.-W.-lezers vestigen op een verandering, welke in sommige gevallen wel voordeel kan hebben. Bij tweemaal transformatorversterking wil men nog al eens last hebben van gilneigingen. In vele gevallen helpt het al, wanneer de primaire verbindingen van de tweede L.F. transformator omgewisseld worden, doch soms is het een hardnekkig geval. Men kan dan eens probeeren een transformator te vervangen door een weerstand. In geen geval echter zooals bij de meeste omroepoestellen het geval is de 1e versterkertrap. Immers, met weerstandkoppeling achter de detectorlamp zal men weer last krijgen met de

terugkoppeling van het toestel, vandaar dat men in dit geval de eindtrap moet vervangen. Dit heeft nog een bijzonder voordeel ook, hoe vreemd of het ook moge klinken. Men zal namelijk bemerken, dat dan de bastonen eenigszins gereduceerd worden en dit is voor de ontvangst van amateurstations niet weg te cijferen. Doordat deze stations dikwijls zwak zijn, tracht men door zware terugkoppeling het geluid zooveel mogelijk op te halen en dan krijgt men een zwaar basgeluid door de vervorming. De weerstandversterking aan het eind elimineert dit euvel nu eenigermate, wat aan de verstaanbaarheid van het station ten goede komt.

Na gereedkomen van het toestel is hierin door mij nog een kleine verande-

RADIO

geeft aan het Kerstfeest een verhoogde stemming, doordat deze het plechtige geluid der klokken en de prachtige kerkmuziek in Uw woning brengt.

TELEFUNKEN

verschafft U de daartoe benodigde installatie geheel compleet met luidspreker en antenne voor den prijs

VANAF f175.-

Uitsluitend verkrijgbaar bij Telefunken-Service-Stationen.

TELEFUNKEN

Vert. d. Siemens & Halske A. G.

Huygenspark 38-39

DEN HAAG

Brochures worden op aanvraag gaarne vrijblijvend toegezonden

ring aangebracht. Ik heb namelijk de kleine vaste condensator, welke parallel over de afstemcondensator geschakeld is, vervangen door een klein model draaibare condensator. Dit heeft 't voordeel dat ik thans de instelling van het toestel zoodanig kan maken, dat de betreffende golfband, waarop ik wil luisteren, juist in het midden van de schaal valt, wat erg prettig is in de bediening.

Omtrent de met dit toestel behaalde resultaten behoef ik hier geen verdere mededeeling te doen en kan ik volstaan met te verwijzen naar mijn verslag van enkele weken geleden. Over het algemeen kan ik zeggen, dat wanneer op drie lampen geluisterd wordt, de amateurs, alsmede de Amerikaansche en Indische K. G.-zenders met flinke luid-

DE RADIO-OMROEP IN CANADA GAAT EEN NIEUWE TOEKOMST TEGEMOET

Wet tegen radio-storingen.

WELLICHT onder invloed van de Vereenigde Staten, waar de radio-omroep verre van ideaal is, heeft de radio-omroep in Canada tot op heden niet het hooge peil weten te bereiken van vele andere landen der wereld.

Tot voor korten tijd heeft de Canadeesche regering zich slechts weinig met den radio-omroep bezig gehouden. Oorspronkelijk heeft men den radio-omroep bijna geheel in handen van particulieren gegeven. Slechts twee stations worden door de regering bedreven; deze bevinden zich in den staat Manitoba en zijn speciaal bestemd voor het radio-telefonieverkeer met het buitenland. Verder zijn er op het oogenblik 15 stations in handen van persbureaux en kranten, 13 van particuliere omroepmaatschappijen, 12 van de spoorwegen, 3 van ontwikkelingsinstituten en 2 van kerken, terwijl er voorts nog enkele in het bezit zijn van andere ondernemingen.

Uit het bovengenoemde, betrekkelijk groote aantal stations zou men wellicht kunnen opmaken, dat de Canadeesche luisteraars een keus kunnen maken tusschen een groot aantal programma's. Het overgrootste deel dezer zenders werkt echter met een energie van minder dan 1 K.W., zoodat de reikwijdte van die stations slechts zeer gering is.

De regering van Canada heeft zich wèl bezig gehouden met het vraagstuk der radio-storingen. Er bestaat een uitgebreide contrôle-dienst, welke beschikt over een aantal speciaal uitgeruste automobielen. De contrôle-dienst gaat gevallen van radiostoring door elektrische apparaten na en probeert deze zoo-

veel mogelijk storingsvrij te maken. Een wet tegen de radio-storingen bestaat tot op heden echter nog niet.

Daar de belangstelling voor den omroep in Canada steeds grooter wordt, heeft men begrepen, dat het de taak van de regeering was den radio-omroep te organiseren. Daarom werd een radio-commissie samengesteld, aan welke werd opgedragen een uitvoerige studie te maken van de mogelijkheden voor een goeden omroep in Canada. Deze commissie heeft onlangs een bezoek gebracht aan Europa, om daar de omroepstoelstanden te bestudeeren en is sinds eenigen tijd weer teruggekeerd in

Canada, waar ze heeft medegedeeld, dat de beste resultaten zullen worden bereikt, wanneer er in elke provincie een hoofdzender met een energie van 50 K.W. wordt gebouwd.

Bovendien heeft de commissie voorgesteld een wet uit te vaardigen tegen de radio-storingen, waardoor elk bezitter van een storend electrisch apparaat verplicht zal worden zijn apparaat op eigen kosten storingsvrij te maken.

Daar de regeering zeer goed inziet, dat de door de radio-commissie voorgestelde omroep-regelingen in het belang van het geheele land zijn, behoeft men er niet aan te twifelen of de omroep in Canada gaat een goede toekomst tegemoet.

IN ELK SCHEMA

DRALOWID POLYWATT

DRALOWID MILIFRAD

DE BETROUWBAAR

DRALOWID

BLOKCONDENSATOREN EN LEKWEERSTANDEN

RAMIE UNION   **ENSCHEDÉ**

(Slot van voorgaande blz.)

sprekersterkte kunnen worden ontvangen.

Het toestel werkt ook bijzonder goed op plaatstroomapparaat, waarbij bij het luisteren op 10 M. nog geen last van brommen wordt ondervonden. Alleen met koptelefoon op drie lampen merkt men er iets van.

Wat zal het volgende seizoen ons voor een toestel brengen?

HOE MEN KIKKEREN KAN VERMIJDEN

Hoogfrequentversterking met Schermroosterlamp

Een moeilijk probleem opgelost.

EEN onaangenaam verschijnsel, dat zich nogal eens voordoet bij ontvangers met meerdere trappen laagfrequent-versterking is het z.g. „kikkeren”, hetwelk ontstaat door oscilleren in een zeer lage frequentie. Inderdaad heeft deze storing wel iets weg van het kwaken van een kikker-gemeente in een zomersch slootje.

Het verschijnsel wordt veroorzaakt door elektrische koppeling tusschen de verschillende anodekringen, als gevolg van het feit dat de inwendige weerstand van de hoogspanningsbron voor alle anodekringen gemeenschappelijk is. De trillingen, die hierdoor verwekt worden, kunnen van zeer verschillende frequentie zijn. In sommige gevallen wordt een hooge, snerpende fluittoon veroorzaakt, terwijl de frequentie in andere gevallen zoo laag is, dat het toestel werkelijk „kikkert”. Het kan zelfs voorkomen, dat men met tusschenpoozen van enkele seconden telkens een knappend geluid hoort.

Men zou het „kikkeren” kunnen vermijden door een plaatstroombron te gebruiken met een uiterst lage impedantie, een dergelijke stroombron is echter zeer moeilijk te construeeren.

Een andere methode om het kikkeren te verhinderen en welke eenvoudiger toe te passen is, staat bekend als het „centraal-batterij-systeem”; deze methode wordt ook in de telefoon-techniek toegepast. Het principe hiervan is, dat elke anodekring gevoed wordt door een stroom, welke een combinatie van een laag-frequent smoorspoel (of een weerstand) en een condensator moet passeeren. Op deze wijze worden de verschillende anodekringen volledig ontkoppeld en worden ze volkomen onafhankelijk van elkaar.

Wanneer men van een gewoon plaatstroomapparaat gebruik maakt, is het noodzakelijk, dat men de bovengenoemde „anti-kikker”-methode toepast, wanneer een ontvanger verschillende laagfrequenttrappen bezit. Bij de constructie van de Philips plaatstroomapparaten 3003 en 3002 heeft men met het onaangename verschijnsel echter

rekening gehouden; in deze apparaten is n.l. reeds een ontkoppelingsinrichting aangebracht. Vijf van de zes anodespannings-contacten worden in het plaatstroom-apparaat voorafgegaan door een weerstand en een condensator. Indien men voor elke plaatketen een afzonderlijke aftakking gebruikt en men

Abonnementen

Zonder opzegging is het abonnement op R.W. stilzweigend gecontinueerd en wordt door ons begin Januari gedisponeerd. Opzeggingen na 1 Januari kunnen niet meer worden geaccepteerd
DE ADMINISTRATIE

de juiste volgorde proefondervindelijk heeft vastgesteld, kan een volkomen stabiele werking van den ontvanger worden verkregen zonder dat men andere hulpmiddelen behoeft toe te passen. Zelfs in die gevallen, waarin de onderlinge terugwerking van de plaatketens niet direct leidt tot „gillen” of „kikkeren” zal de toepassing van een dergelijk plaatspanningsapparaat in vele gevallen een aanmerkelijke verbetering van de geluidssterkte, zoowel als van de geluidskwaliteit tengevolge hebben.

DE groote versterkingsfactor van de schermrooster-hoogfrequentlamp en de daarmee gepaard gaande geringe rooster-plaatcapaciteit, deden dit lamptype spoedig populair worden. Toch kan gezegd worden, dat de resultaten welke met deze lampen behaald werden, niet geheel voldeden aan de hooggespannen verwachtingen van de toestelbouwers; de verkregen versterking was voor het algemeen niet zoo heel veel grooter dan die welke verkregen wordt met goede triodes. Wilde men de versterking hoog opvoeren, dan waren soms lastig uit te

voeren en meestal kostbare afschermingsmaatregelen noodig en zelfs met inachtnaam van vele voorzorgen was mislukking niet uitgesloten. Men draaide de min of meer in een vicieuze cirkel: versterking opvoering leidde tot zelf-genereren; onderdrukken van genererneiging leidde tot geringere versterking. Conclusie: hoewel een zekere versterkingswinst niet ontkend kon worden, was het verschil met een gewone lamp toch niet zoo erg groot en wettigde dikwijls niet de kostbaarder toestel-constructie.

Tot kort geleden Telefunken aan de markt kwam met schermrooster-hoogfrequentlampen waarvan de glasballon gemetaliseerd is, d.w.z. met een geleidende metaallaag is overtrokken. Deze metaallaag is op haar beurt weer geleidend verbonden met de kathode (gloeistroom-pen) van de lamp en vormt een prachtige afscherming. De voren geschetste moeilijkheden zijn daardoor sterk gereduceerd, soms geheel opgeheven met als resultaat: bij gebruik van een gemetaliseerde hoogfrequentlamp verkrijgt men een grooten hoogfrequent-versterking en aanmerkelijk betere selectiviteit dan met een triode of de niet gemetaliseerde hoogfrequentlamp.

Ook als detector beschikt deze lamp over een waardeerbare eigenschappen, althans in bepaalde schakelingen, waarbij echter bedacht moet worden dat dan de koppeling met de eindlamp of met de eerste laagfrequentlamp moet geschieden door middel van een smoorspoel of weerstanden, daar transformatoren met voldoende hoge primaire impedantie niet in den handel zijn en trouwens een zoodanige transformatie-verhouding zouden moeten hebben, dat deze geen practisch voordeel meer zou geven.

Een ontvangtoestel, uitgerust met 1 gemetaliseerde h.f.-lamp, 1 dito als detector en 1 groote eindlamp (RE 604), geeft zonder terugkoppeling en op kleine buitenantenne voor de voornaamste omroepstations een zoodanige versterking, dat nog gedempt moet worden om overbelasting van de eindlamp te voorkomen.

Wat zal de Radio-Omroep brengen?

Als een hagelbui op een zinken dak

Vliegtuig of Stofzuiger

WANNEER wij den Russischen commissaris voor volksontwikkeling, „kameraad” Berninsky, moeten gelooven, dan is heel West-Europa bij de cultureele verzorging der omroep-programma's, totaal op den verkeerden weg en is Amerika al zoover gevorderd, dat reorganisatie van den omroep om tot betere resultaten te komen, daar al geheel onmogelijk is geworden. Berninsky heeft in opdracht van de Sowjet Zwakstroom-trust, het officieele lichaam dat den radio-omroep in Rusland behandelt, een uitvoerig rapport samengesteld over de paedagogische kwaliteiten van den Europeeschen omroep. Het ziet er niet bemoedigend uit volgens genoemden rapporteur, onjuiste voorlichting van den arbeider en muziek zonder opvoedende kracht zouden schering en inslag vormen van ons tegenwoordige omroep-menu.

Wij zullen deze beschouwing verder laten voor hetgeen zij is en voor de heeren, die in deze chaos verbetering meenen te kunnen brengen, maar het huidige omroep-programma eens onder de loupe nemen.

Het valt niet te ontkennen, dat onze omroep-programma's van vandaag elck wat wils bieden. Aan ieder verlangen van den luisteraar wordt tegemoet gekomen, voetballers, schakers, kaarters, huisvrouwen, knutselaars, kooklustigen en leergierigen krijgen hun deel. Als amusementsmiddel heeft de draadlooze ongetwijfeld haar plaats veroverd, maar of zij werkelijk uitgroeid is tot een

instituut van ontwikkeling en beschaving, zooals zij kortgeleden bij haar tienjarig bestaan in de geheele Europeesche pers geprezen werd, is nog niet zoo zeker. Dat de algemeene muziek-liefde door de radio reeds bevorderd is, valt niet te ontkennen, maar er zijn grootere mogelijkheden, die tot op heden niet verwezenlijkt zijn. Het is merkwaardig, dat een dergelijke mogelijkheid der techniek bijna tien jaren serieus geëxploiteerd, nog zoo weinig aanleiding gegeven heeft tot nieuwe kunstvormen, die het bestaansrecht van den aesthetischen omroep toch stabiliseeren. Van begin af aan heeft men den zender beschouwd louter en alleen als een spreektrampet, als een distributiemiddel, dat den zetel voor de microfoon tot een spreekgestoelte maakte, waarbij zelfs dit van Demosthenes onbetekend was. Slechts langzamerhand, het eerst in Duitschland, is men in gaan zien de zeer zware eischen, die de microfoon stelt wil zij het vooropgestelde doel der omroepleiding mogelijk maken. Kunst of ontwikkeling brengen aan de massa is een moeilijker taak, dan louter amusement en verstrooiing aan een goedlachs publiek te schenken. Terwijl de film betrekkelijk kort na haar perfectioneering het aanschijn gaf aan een nieuwe vorm van dramatische en komische kunst, aan een uiterst gedetailleerd stil spel, heeft de radio-kunst ons nog slechts enkele proeven van nieuwe vormen geschonken. Nu is de taak van den omroep leider zwaarder dan die van den film-regisseur. Waar de laatste zijn publiek moet bereiken via het zintuig, dat

DE BEROEMDE „CAR

is volgens de laatste technische zienswijze gec

H.H. RADIO HANDELAREN:

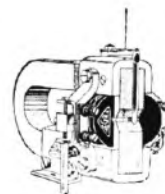
Vraagt onze nieuwe prijscourant 1929, m

N.V. v/h GEBR. PETERS, Prinsen

**Electro-d
Luidsp**

**4-pol. Ankersys
met Chassis**

Koper-Oxyd

Bij elken Radio-G

"RUSO" LUIDSPREKER

construeerd. De zorgzame keus van het materiaal gaat gepaard met de beste bewerking der onderdeelen. Dit verzekert de mooiste prestatie.

Bij het opbouwen is bijzondere zorg aan het samenstellen van het magneetsysteem besteed. Vooral op goede zekere vastlegging der trillende onderdeelen. Het loswerken der verbindingen is absoluut uitgesloten. Door de zuivere klankvolle natuurgetrouwe toon heeft deze luidspreker binnen korten tijd de markt veroverd, en het vertrouwen der vaklieden gewonnen. Het is een der mooiste typen, welke ooit in den handel is gebracht. De uiterst stabiele eikenhouten kast is donker gebijst en geeft den luidspreker een keurig aanzien, wat nog wordt verhoogd door den ster van gebronsd metaal. De membraan is van leerpapier, wat een bijzondere eigenschap bezit, waardoor de trillingen mooier en zuiverder aan de lucht overgedragen worden.

Aan den achterkant kan door het verdraaien van een metalen knop, het geluid geregeld worden. De maat van den luidspreker is 35 cM. hoog en breed 35 cM.

Prijs per stuk f 30.—

het uitgebreide schema's voor het bouwen van Toestellen, Radio-Centrale's enz. In opdracht 220-222, Amsterdam C.

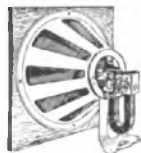
GRA

Dynamische sprekers

systemen zonder en
voor Inbouw

gelijkrichters

profiel verkrijgbaar

het gemakkelijkst en langdurigst reageert op indrukken, ons oog, kan de omroepster zijn auditorium slechts bereiken via het gehoor, zonder dat een enkel visueel beeld de klanken ondersteunt. Onze oogen nemen sneller en betrouwbaarder iets op dan onze ooren, de huidige foto-pers is het resultaat van deze wetenschap.

Naast filmkunst moet de komende tijd ons een radio-kunst brengen. Als eerste aankondiging willen wij het z.g. hoorspel noemen, dat zijn oorsprong vond in Duitsland. Het hoorspel wil zijn een drama louter en alleen bestemd voor de ooren en geschreven voor opvoering in de studio. Ten einde de fantasie van den luisteraar te ondersteunen wordt hierbij gebruik gemaakt van het volgens de aanhangers dezer nieuwe kunst onontbeerlijke effect der geluiden. Wat het decor is voor den toneelregisseur, is de geluids-imitatie-apparaat voor den leider van het hoorspel. Iedere gesproken handeling wordt den luisteraar aannemelijker gemaakt door de bijbehorende geluiden, hun taak is zwaar, want geen enkel gebaar kan de handeling accentueeren of onderstrepen.

Aan deze nieuwe mogelijkheid liggen echter groote moeilijkheden in den weg. De microfoon is nukkig en grillig, zij heeft de onaangename gewoonte een pistoolschot hoogstens als het dichtslaan van een deur weer te geven en handgeklap als een hagelbui op een zinken dak. De microfoon is aan de eene zijde gevaarlijk door haar oprechtheid, van menigen zanger of spreker verraadt zij de onjuiste ademhalings-techniek, aan den anderen kant irriteerend onwillig wanneer het gaat om de weergave van samengestelde geluiden. De apparaten, die in de studio gebruikt worden voor het weergeven van geluiden, zijn verrassend en geven een schrill beeld van de moeilijkheden, die nog overwonnen moeten worden. Deze apparatuur varieert van kinderspeelgoed via koffiemolen tot stofzuiger, in S.O.S., het bekende Duitse hoorspel van de redding der Nobile-groep, hoort men het luide snorren der krachtige motoren van het verlossende vliegtuig. Dit is slechts schijn, in werkelijkheid hoort de ontroerde luisteraar, die in ademlooze spanning toehoort, slechts het gonzen van den prozaischen stofzuiger, die in de nabijheid van de microfoon op dat moment zijn nuttige arbeid moest ver-

richten. Zoo zijn er talloze voorbeelden van min of meer geslaagde geluidsreproductie's, uitgedacht door vernuftige omroep-leiders en gerealiseerd met behulp van vaak zeer eenvoudige attributen.

De B.B.C., de Engelsche omroep corporation, heeft geruimen tijd gebruik gemaakt van een dergelijke illustratie van het hoorspel. Zij is er echter van teruggekomen. Zoekende naar nieuwe mogelijkheden heeft de Engelsche omroep reeds eenige maanden lang geen hoorspelen meer uitgezonden, daar men de geluidseffecten onwaardig vond. Thans is men bezig een groote serie karakteristieke geluiden op grammofoonplaten vast te leggen, teneinde op deze wijze alle mogelijke geluidseffecten op het juiste moment ter beschikking te hebben. De grammofoon-technici zijn niet enthousiast hierover, daar men bij het opnemen der platen met dezelfde nukkigheid der microfoon te kampen heeft. Doch aan de andere zijde zal men er in slagen verschillende effecten vast te leggen, die in de studio tot op heden niet op te roepen waren.

PROEFUITZENDINGEN PHOHI-ZENDER.

Proefuitzendingen van den PHOHI-zender te Huizen zullen plaats vinden op de navolgende data en uren:

23 December	11.40—15 GMT.
25 December	13 —15 GMT.
26 December	13 —15 GMT.
27 December	13 —15 GMT.

De golflengte is 16.88 Meter.

KORTEGOLF-ZENDERS IN BELGIË.

De Belgische Regeering heeft haar goedkeuring verleend aan het plan om te Ruysselede een kortegolf-station te doen bouwen, dat speciaal bestemd zal zijn voor het onderhouden van een radio-telegrafische en -telefonische verbinding met den Belgischen Congo, met Zuid-Amerika en eventueel met Japan.

DE DUITSCHE INTERNATIONALE RADIO-AVOND.

De Union de Radiodiffusion heeft besloten, dat de avond van den 18den December de volgende internationale radio-avond zal zijn en dat deze speciaal aan Duitschland gewijd zal zijn. Dien avond zullen bijna alle Europeesche stations een Duitsch programma uitzenden.

Proefnemingen met een Transportabelen Korte Golfzender

**Uitstekende resultaten op den
20 M. band.**

DE Duitse zendamateer D4BX heeft onlangs met een transportabelen korte golfzender interessante proeven genomen op een in beweging zijnde motorboot.

Bij de eerste proefnemingen was de zender in een woning te Berlijn opgesteld. De zender werkte toen op 40 M. De input was 8 Watt. Reeds spoedig werden betrekkelijk goede resultaten bereikt.

Eenigen tijd later werd de zender op een hoogte nabij Müncheberg opgesteld. Hierbij werd een dipoolantenne van 2 maal 10 M. lengte gebruikt, die 1.50 M. boven de aarde bevestigd was. De afstanden die thans overbrugd werden, waren reeds aanmerkelijk grooter dan voorheen.

Om te beproeven of de uitzendingen ook goed zouden zijn, wanneer de zender werkelijk in beweging was, installeerde men dezen op den kleine motorboot. Wederom maakte men gebruik van een dipool-antenne, welke tusschen den vlaggestok, den mast en den zender was bevestigd. Aan de kiel van de boot was een koperen plaat bevestigd, welke als aarde benut werd. Verder was er op het schip een twee-lamps ontvanger geïnstalleerd.

Met alle landen van Europa werden uitstekende verbindingen verkregen. De grootste afstand, welke overbrugd werd, was met Tiflis in den Kaukasus.

Het bleek dat, wanneer de motor van de boot werkte, dit niet de minste storingen in de kwaliteit van den zender opleverde. Ontvangst was echter bijna niet mogelijk, wanneer de motor werkte. De zender was kristal-gestuurd, zoodat de golflengte volkomen constant was.

Daar de proefnemingen gewoonlijk overdag plaats vonden en korte golftelegrafie op den 40 M.-band over groote afstanden dan niet zulke goede resultaten oplevert, besloot men de uitzendingen op den 20 M.-band voort te zetten.

Door een eenvoudig apparaat werd de frequentie verdubbeld. De stations waarmee thans gecorrespondeerd werd, meldden echter, dat de golflengte verre van constant was. Het bleek, dat dit het gevolg was van het schommelen van de boot en dat bovendien, zoodra iemand in de boot zich bewoog een golflengte-verandering plaats vond.

De eenige methode om de golflengte weer constant te maken, was het gebruiken van een kristal, dat speciaal bestemd was voor uitzendingen op 20 M. Men ging hiertoe dan ook over, waarmee een groote verbetering bemerkte werd. Het gelukte spoedig met stations over heel de wereld in verbinding te komen, hetgeen voor een zender met een dergelijke geringe energie, een groot succes is. Telegrafie-verbindingen werden verkregen met Canada, Java, Argentinië, Nieuw-Zeeland, Australië en verschillende andere landen.

DE DUITSCHE RADIO-WEGEN naar de handelsgebieden van het nabije en verre Oosten.

Het scheppen van goede en goedkope wegen voor het telegrafisch verkeer is een der meest noodzakelijke voorwaarden voor het instandhouden en het uitbreiden der handelsbetrekkingen tusschen de volkeren.

De juistheid van deze stelling komt wel zeer sterk tot uiting in de betrekkingen tusschen de groote, zich steeds meer ontwikkelende handelsgebieden van het Oosten onderling en die tusschen Oost en West.

Egypte heeft reeds in 1923 een radio-verbinding geopend met Berlijn, via welken weg behalve naar Egypte ook telegrammen verzonden worden naar Abessinïë, Erythrea, Somaliland, Irak, Transjordanië, Palestina, Syrië, Libanon en den Hedjaz.

Nederlandsch-Indië stelde in 1925 een radio-verbinding open voor het algemeen verkeer tusschen Malabar en Nauen.

De Philippijnen traden door middel van het radio-station te Manilla in telegrafische verbinding met Berlijn.

Siam volgde dit voorbeeld in 1929. Het Siameesche tegenstation voor Nauen bevindt zich nabij Bangkok.

Japan heeft over den zender te Osaka een directe radio-verbinding met Duitschland.

China staat reeds vanaf 1924 in radio-verbinding met Nauen. Zowel de Chinese als de Japansche radio-installaties zijn sinds ruim een jaar ingericht voor duplex-verkeer.

De geheele radio-telegrafische correspondentie dezer zes landen wordt dus geleid over den wereldzenders te Nauen, welke geëxploiteerd wordt door de Maatschappij „Transradio A.-G.“, een dochtermaatschappij van Telefunken, welke laatste de meeste vorengenoemde zenders gebouwd heeft een te Nauen o.a. 7 zenders voor gerichte straling heeft geïnstalleerd.

EEN NIEUWE „KOEKOEK” IN DEN AETHER

Het schijnt, dat de roep van den koekeek als pauzeteeken zeer geliefd is. De zender van de radioclub te Strassburg, welke met 350 Watt op 268 M. werkt, heeft dit pauzeteeken sedert eenigen tijd ook in gebruik genomen.

SELECTIVITEIT, VOLUME, EENVOUD IN AFSTEMMING

IN UW BEREIK GEBRACHT DOOR DE

TULPSPOELEENHEID

FABRIKAAT: N.V. SLOTENFABRIEK HOPMI, UTRECHT

Een modern spoelenstelsel met een onverwoestbaren kort-langschakelaar uitgerust. — Overzichtelijke aansluitingen en gemakkelijk te monteren. Het eenige SPOELNSTELSEL, waarbij men niet gebonden is aan speciale onderdelen van een bepaald merk.

Schema's op aanvraag GRATIS verkrijgbaar

PRIJS Fl. 20.—

HOOFDVERTEGENWOORDIGING VOOR NEDERLAND:

Electrotechnisch
ingenieursbureau

Ir. F. FRANK e.i., ROTTERDAM, Wolfshoek 7-8, Telef. 52466

Een Moderne 3-Lamper - Golfbereik 15-3000 M.

(DRALOWID NACHRICHTEN)

WANNEER men het toestel van bijgaand schema zoo doeltreffend mogelijk wil bouwen, dan moet men in de allereerste plaats zorg dragen voor zeer korte hoogfrequentleidingen en alle mogelijkheden voor inductieve of capacatieve koppeling vermijden. Vanzelfsprekend moet men ook bijzondere aandacht besteden aan de keuze der onderdeelen, die van goede kwaliteit moeten zijn, vooral ook die onderdeelen, die de amateur niet zelf controleren kan, zooals blokcondensatoren en weerstanden.

Het schema mag als bekend verondersteld worden. Opvallend zal echter voor den amateur toepassing der verschillende onderdeelen zijn, vandaar dat deze in de teekening genummerd zijn. De werking van het apparaat kan daardoor slechts betrouwbaarder en de bediening eenvoudiger worden. Daar de werking van een en ander niet aan iedereen bekend is, willen wij dit in de volgende regelen wat nader toelichten.

1. De z.g. aperiodische antennekoppeling maakt het ontvangstoestel onafhankelijk van de lengte der gebruikte antenne, vandaar dat ook op zeer korte golven de gewone omroepantenne gebruikt kan worden.

2. De draaicondensator C1 maakt het mogelijk van een aperiodische antennekoppeling op een afgestemde antennekring over te gaan. Het voordeel hiervan is, dat bij ontvangst der gewone omroepgolven de selectiviteit grooter is.

3. De spoelen L1, L2 en L3 zijn uitwisselbaar geconstrueerd, zoodat verandering van antenne- en terugkoppeling mogelijk is.

4 en 7. De draaicondensatoren C2 en C3 dienen voor nauwkeurige afstemming van de rooster- en terugkoppeling. Voor de ontvangst van de u.k.g. moeten zij beiden een fijnregeling be-

zitten. De condensator C2 moet een maximum capaciteit van 150 c.M. bezitten. De stator van den afstemcondensator moet door een zoo kort mogelijke verbinding aan het rooster der lamp aangesloten worden.

5. De roosterweerstand W1 is variabel, zoodat men een gunstige aanpassing aan de detectorlamp kan kiezen. Hij ligt hier, volgens de vroeger meer gebruikelijke methode parallel met den blokcondensator, daar bij directe aansluiting aan de gloeidraad deze weerstand parallel met de rooster spoel zou komen te liggen, waardoor op de korte golf een demping van de roosterkring zou kunnen optreden.

6. Met behulp van potentiometer P kan het genereeren der detectorlamp geregeld worden, terwijl hij bovendien als fijnregeling der terugkoppeling gebruikt kan worden.

8. De smoorspoel D draagt er zorg voor, dat het grootste deel der hoogfrequentenergie in den anodekring over de terugkoppelcondensator C3 vloeit. Toepassing is niet altijd noodzakelijk, maar voor U.-K. G.-ontvangst is zij zeer zeker van nut.

9. De stekkerbusjes gemerkt 9 dienen voor aansluiting van den grammofoonopnemer.

10. W2 is een variabele weerstand.

die dient voor volumeregelaar. Hij is aangesloten aan de secundaire zijde van den transformator. Wanneer hij aangesloten zou zijn op de primaire zijde, dan zou de verandering van den weerstand (vooral wanneer de smoorspoel niet aangebracht is) de terugkoppelstroom beïnvloeden.

11. De schakeling bij punt 11 weergegeven dient voor besparing van de anodestroom, die volgens de ontwerpen, ongeveer 50 % moet bedragen. D2 is de secundaire zijde van een ouden laagfrequenttransformator. De weerstand W3 heeft een waarde van 20 duizend tot 30.000 Ohm en moet door proeven vastgesteld worden. De stekkerbusjes boven D2 zijn bestemd voor aansluiting van een m.-A.-meter en kunnen anders doorverbonden worden.

Benodigde materialen:

C1 draaicondensator 500 c.M.

C3 draaicondensator met fijnregeling 500 c.M.

C2 draaicondensator 150 c.M.

spoelen:

golfbereik	L1	L2	L3	
200—700	35	100	75	windingen
1000—3000	100	250	200	"

voor de U.-K. G. hangt het aantal windingen af van soort en doorsnede.

Voor de antennespoel zijn voor een bereik van 10—80 Meter ongeveer 1 tot 3 windingen nodig. De terugkoppelspoel mag maar enkele windingen meer dan de rooster spoel hebben.

D1 ongeveer 75 windingen.

D2 smoorspoel van hoge zelfinductie en weerstand.

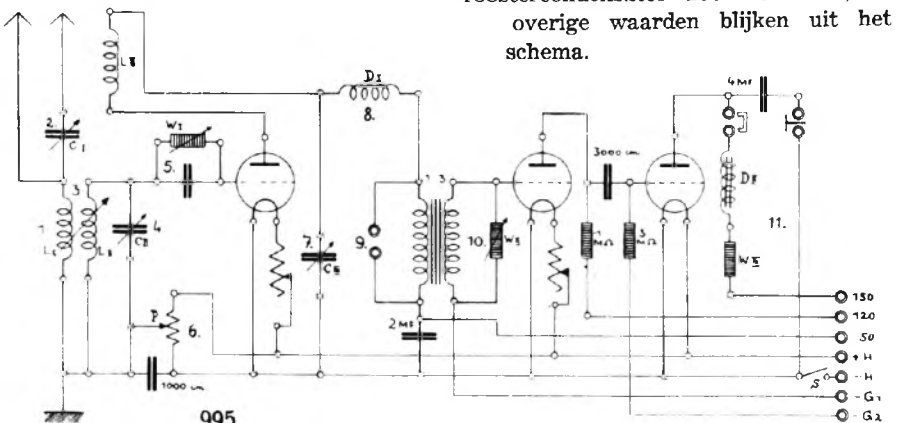
P potentiometer 500—1000 Ohm.

W1 variabel lekweerstand (in het ontwerp aanbevolen Dralowid R5).

W2 volumeregelaar.

W3 20.000—30.000 Ohm.

roostercondensator 100—150 c.M., de overige waarden blijken uit het schema.

RADIO EN NOORDERLICHT

Eigenaardige invloed op Korte Golf-ontvangst

EEN Amerikaansch radio-technicus, F. Dearlove, is eenigen tijd geleden in de Vereenigde Staten teruggekeerd, na een reis van anderhalf jaar door Labrador te hebben gemaakt. Hij was naar dat schiereiland vertrokken in opdracht van een radiofirma, om een aantal korte golfzenders en ontvangers te installeren voor de „Grenfell Mission”.

Bij zijn reis door Labrador zijn verschillende interessante ervaringen opgedaan betreffende den invloed van het noorderlicht op de radio-ontvangst. Dit verschijnsel heeft men van nabij kunnen bestudeeren, daar de invloed van het noorderlicht zich op zeer hoge breedten het sterkst doet gevoelen. In het Engelsche radio-tijdschrift „Experimental Wireless” worden deze ervaringen gepubliceerd.

Dearlove onderscheidt bij het verschijnsel der Aurora Borealis twee

soorten, die een verschillenden invloed op de radio-ontvangst uitoefenen. De eerste soort kenmerkt zich door een zwak licht aan den Noorderhemel, waarvan vage, groenachtige stralen in alle richtingen worden gezonden. Gewoonlijk verplaatst dit schijnsel zich langzaam, maar het gebeurt ook wel, dat het stationnair is.

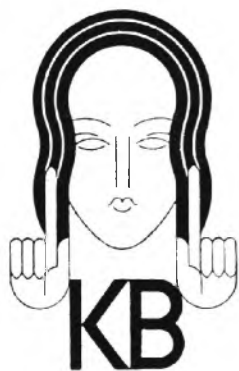
Wanneer het noorderlicht zich op deze wijze voordeed werd er bij de ontvangst van stations, welke op den 40 M. en 80 M.-band werkten, een langzaam fading-effect bemerkt, waardoor radio-communicatie op deze golflengten soms bijna onmogelijk werd. Soms verdwenen de signalen zelfs heelemaal. Hoewel het natuurverschijnsel dikwijls slechts korten tijd zichtbaar was, bleef de invloed op de radio-ontvangst gewoonlijk nog wel vier of vijf dagen te bemerken.

Op den 20 M.-band deed men andere

ervaringen op. Stations, die onder normale omstandigheden goed hoorbaar waren, verdwenen geheel, terwijl zenders, die anders slechts zelden ontvangen werden, met groote sterkte gehoord werden. Ook overdag, wanneer het noorderlicht niet gezien kon worden, bleven dezelfde verschijnselen bij de radio-ontvangst merkbaar.

De tweede vorm, waaronder de Aurora Borealis zich dikwijls voordoet is de volgende: Aan den Noordelijken hemel verschijnen een aantal heldergroene lichtbogen, die soms snel bewegen en over den geheelen Noordelijken hemel verspreid zijn. Hierbij werd op den 40- en 80 M.-band een sterke fading-effect bemerkt, waarbij de signalen geheel verdwenen. De geluidsterkte nam echter spoedig weer toe, tot het station twee maal zoo sterk doorkwam als gewoonlijk het geval was. Daarna nam de sterkte weer af, tot de zender onhoorbaar was.

Klaarblijkelijk heeft dus het noorderlicht invloed op de gedragingen van de Heaviside-laag.

Thans geen huis zonder Muziek

DE POPULAIRE
Kolster-Brandes
Luidsprekers

zijn thans in huurkoop verkrijgbaar op een wekelijksche afbetaling van . . . **Fl. 0.60**

Op verzoek zenden wij U gaarne onze nadere condities alsmede een lijst, bij welke handelaren onze Luidsprekers in huurkoop verkrijgbaar zijn

Alleenverkoop-Bureau voor Holland en Koloniën
der Firma KOLSTER-BRANDES Ltd. Engeland:

N.V. Technische
Handel Maatschij

Damrak 62 A (Beursgebouw) — AMSTERDAM — Tel. 48222

VISCHT U?

Wilt U graag succes hebben
bij 't visschen? Schaft U dan
De Hengelsport

aan, een schitterend geïllustreerd Boekwerk,
behandelend Hengels, Snoeren, Haken,
Visschsoorten en

Hoe ze te vangen!!!

PRIJS IN PRACHTBAND f 4.25

Ter inzage en te verkrijgen
bij alle goede zaken
in Visscherij-Artikelen

UITGAVE:

**ENGERS & FABER
AMSTERDAM**

NIEUWE GRAMOFONPLATEN

ULTRAFOONOPNAMEN.

Veel werd reeds in Holland over Küchenmeister en diens uitvindingen gesproken en geschreven. De gemiddelde krantenlezer weet, dat Küchenmeister's vindingen van welke waarde tot voor betrekkelijk korten tijd het Hollandsch publiek weinig op de hoogte was, zeer sterk de aandacht van beurskringen trokken. Natuurlijk herinnert men zich tevens de bijna sensatiewekkende emissie van Küchenmeister's Intern Mij. voor Accoustiek. Maar... Radio-Wereld, hoewel in haar kolommen uitingen besprekend van industrieën, welke enorm groote kapitalen tot zich hebben getrokken, is geen financieel weekblad. En de chroniqueur, die de gramfoonplaten voor R.W. bespreekt, is allerminst een financieel expert, zoodat hij bescheidenlijk de aandacht vraagt voor de records, welke door de Ultrafoonmaatschappij worden uitgebracht.

De Ultrafoonmaatschappij is een onderneming, door Nederlandsch kapitaal tot stand gekomen. Er was geen maatschappij ter wereld, zich op het gebied van accoustische vindingen bewegend, welke een overwegend Nederlandsch kapitaal het hare kon noemen. Bij de Ultrafoonmaatschappij doet zich het geval voor, dat enkele zeer machtige vaderlandsche kapitalisten zich voor hare ondernemingen gespannen hebben. Reden te meer om met buitengewone belangstelling de resultaten te beoordeelen, welke door de Ultrafooncompany in den vorm van gramfoonplaten worden gepubliceerd, waarvan onmiddellijk de uiterlijke verzorging treft.

De gramfoonplaten-koopende muzikliefhebber (en het is een feit, dat de muzikliefhebber van onzen tijd tevens uitnemend op de hoogte is van wat de gramfoon-techniek produceert) weet, dat de allermeeeste nummers, die hij in zijn bezit wenscht, door de wereldvermaarde companies, geleverd kunnen worden. Men kent alle groote namen, die zich op het terrein van de gramfoonindustrie groote verdiensten (dit in tweërlei zin) hebben verworven. Wanneer dus in dezen tijd een gramfoon-maatschappij opstaat, die concurrerend werk wil laten hooren, dan moet zij wel heel zeker van haar zaak zijn. Het zou de moeite waard zijn, in deze kolommen eens uiteen te zetten, welke bijna gigantische eischen vervuld dienen te worden, om een repertoire in elkaar te zetten, dat aan alle eischen beantwoordt, door den gramfoonliefhebber gesteld. Men zou dan een beter begrip krijgen van de bovenaardsche inspanning, welke noodig is om een catalogus vast te stellen, zooals de gerenommeerde maatschappijen bezitten. Ultrafoon heeft het aangedurfd. Ultrafoon heeft den alleruiterste krachtsinspanning eischenden strijd ingezet en het dient erkend, met resultaat, die groote waardeering verdienen.

Nederland heeft nu een gramfoon-maatschappij, die zich onmiddellijk na het ver-

schijnen der eerste resultaten in de eerste rijen der wereldcompanies kan scharen. En al moge het aantal nummers, dat de Ultrafoon-catalogus telt, uit den aard der zaak nog klein zijn, de hoedanigheid van de opgenomen vocale en instrumentale prestaties doet het beste voor de toekomst verwachten. Uitdrukkelijk dient de aandacht op de omstandigheid gevestigd, dat het de hoedanigheden van de Ultrafoonplaten zijn en niet de uitnemend geleide publiciteit, welke haar verschijnen voorafging, die een onmiddellijk in-slaand succes veroorzaakten.

ULTRAFOON A 128

Einmal sagt man sich Adieu

(Schmidt-Gentner).

Paul Heidemann (zanger, begeleid door twee piano's).

Men heeft den laatsten tijd dit nummer door diverse vooraanstaande artisten hooren voordragen. Radio en gramfoon hebben voor een „distributie" gezorgd, zooals alleen onze moderne tijd kan teweegbrengen. En het dient erkend dat, als een tweede Tauber, Paul Heidemann dit uitnemend lied van den bekenden Berlijnschen bioscoop-dirigent, Schmidt-Gentner zingt. Heidemann heeft in de eerste plaats een aangenaam aandoende stem, die juist voor den eenvoudigen zang bij uitstek geschikt is. Voeg hieraan toe, dat het lied in staat is alle vrouwenharten zoo'n heel klein beetje sentimenteel te maken en ge hebt een van de omstandigheden gereleveerd, die het succes van deze opnamen veroorzaken. Jammer genoeg, heeft tot op heden Paul Heidemann, uitstekend door een tweetal pianisten begeleid, slechts enkele nummers voor Ultrafoon gezongen. Maar de wijze, waarop hij zich van zijn taak kwijt, doet verlangen hem nog heel vaak te hooren. En het zal niet lang meer duren of naast een erkende autoriteit als Richard Tauber, zal men den naam Paul Heidemann noemen. Tauber heeft waarlijk een concurrent gekregen, den grooten voordrager waardig. En van de aanstaande competitie zal het Ultrafoonplaten-koopend publiek profiteren. Ook het lied „Heut' hab' ich Sie geseh'n" wordt door Heidemann heel goed gebracht.

ULTRAFOON F 152.

Rudolph Galena (baszanger).

O Isis und Osiris. In diesen heiligen Hallen.

(Fragmenten aan Mozart's Zauberflöte ont-leend.)

Galena is een prachtige baszanger. Voor Ultrafoon, met zeer veel zorg haar records tot stand brengend, zong hij een tweetal fragmenten uit Mozart's geniale Zauberflöte-opera. Er kwam een plaat tot stand, die in één woord

superieur is. Galena zingt vooral het vermaarde: „In diesen heiligen Hallen" met een temperament, dat meeslept. Zijn dictie is opvallend duidelijk, woord voor woord is de tekst te volgen. Opera-liefhebbers, schenkt Uwe aandacht aan deze opnamen, zelden zult gij het bas-geluid natuurlijker gereproduceerd hebben gehoord.

Het orkest heeft heel goed werk gedaan.

ULTRAFOON E 154.

Achtung, Achtung, wir senden Tanzmusik!

(Potpourri van Nico Dostal.)

Red Roberts mit seinem Ultrafoon-Tanzorchester.

Dit is de plaat, welke door de AVRO werd uitgezonden en een opvallend groot succes verwierf. Het dient gezegd, dat het publiek een juiste uitspraak heeft gedaan. Slechts enkele dagen populair, bewijst „Achtung, Achtung!" haar groote aantrekkingskracht niet alleen op jazz-liefhebbers, maar tevens op grammfoon-enthousiasten, die gaarne goede, lichte muziek hooren. Red Roberts' orkest is heel goed, er zitten instrumentalisten in van internationale klasse.

De potpourri wordt uitnemend vertolkt, er zit pit in deze vroolijke muziekmakerij. Het feit dat tal van bekende melodieën op uitnemende wijze in elkaar overgaan, is natuurlijk aan een snelle verspreiding van deze Ultrafoonplaat bevorderlijk.

ULTRAFOON F 121.

Stephan Ballarini (bariton).

Proloog uit Faljas (begeleid door leden van het Berlijnsch Staatsopera-orkest, onder leiding van Selmar Meyrowitz).

Een tot dusverre totaal onbekende naam voor het Hollandsch publiek: Stefan Ballarini. Hij blijkt, volgens bovenvermelde Ultrafoonplaat een zanger van groote allure te zijn. Trof bij de Paul Heidemann-plaat reeds de buitengewone recording, welke een allereerste klas geluid weet te produceren, het orkest, dat den zanger begeleidt, komt in de Proloog uitstekend tot zijn recht. Alle orkest-timbres komen realistisch over. Ballarini is een vocalist met uitstekende eigenschappen. Zijn omvangrijke stem, die in alle lagen goed klinkt, wordt door zijn elegantie beheerscht, te zeldzaam bij zangers voorkomend, om niet speciaal te memoreeren. Leoncavallo's muziek wordt door Meyrowitz, die een eerste klas dirigent blijkt te zijn, uitnemend gedirigeerd. Wanneer Selmar Meyrowitz, die te Berlijn

Radio-Amateurs in de nieuwe en de oude wereld

VOOR den nuchteren idealist of zoo u liever wilt, den idealistischen nuchterling, die de lage Westersche stranden van het oude werelddeel Europa bewoont, is Amerika nog steeds het land van auto's en ongelimiteerde hoeveelheden kauwgummi. De Hollandsche „degelijkheid" heeft over de rest der Amerikaansche industrieproducten nog zoo heel veel de gedachte, dat zij slechts de resultaten zijn van de „in een klap klaar" werkwijze. Maar men verliest uit het oog, dat de afstand de scherpte der beelden voor den aanschouwer vertroebelt.

Er is in Holland lang een zekere vrees geweest voor Amerikaansche radioproducten, als uiterste ideaal hield de Hollandsche amateur zich het gedegen Engelsche product voor oogen en zelfs in de kringen der echte kern-amateurs verloor men zoo heel vaak uit het oog, dat de nieuwe wereld bij uitstek het domein der draadlooze was. Wat Amerikaansche technici en amateurs op het gebied van zenderbouw wisten te bereiken, gold jarenlang als een vingerwijzing voor alle korte golf-enthousiasten, die met primitieve hulpmiddelen den transatlantischen Oceaan vanuit deze richting wisten te overbruggen. Ook nu is de ontwikkeling der Amerikaansche radio-industrie zoo afwijkend van, die in Europa, dat er een groot verschil in opvatting ontstaan is over de hobby, die den Amerikaanschen en Europeeschen amateur bezig houdt. De Hollandsche amateur scharrelt zijn onderdeelen bij elkaar, boort en breekt tot de vereischte aetherjager gereed is. De gemiddelde Amerikaansche amateur wil niet construeeren, hij wil zelfs niet het eboniet boren, noch de spoelen maken. Hij wil lasschen. Misschien bestaat deze soort amateur ook in Holland, maar de fabrikant geeft hem geen gelegenheid zich te uiten. In het wezen der zaak bestaat meestal weinig verschil in mentaliteit tusschen de amateurs, waar ter wereld zij hun luisterpost ook gesticht hebben.

Wanneer de Hollandsche amateur een ontvanger wil bouwen, dan moet hij in een radio-tijdschrift een schema zoeken, een lijst van onderdeelen opmaken, deze misschien in vier of vijf winkels bij

elkaar zoeken, eboniet koopen, hout voor de bodemplank ergens op den kop tikken; 'n oneindig aantal kleine schroeven zoeken om de onderdeelen vast te maken, de plaats der onderdeelen precies uitmeten, dan het lastige en gevaarvolle karweitje verrichten, dat boren van de frontplaat heet en tenslotte beginnen den ontvanger te bouwen.

In Amerika daarentegen, gaat de amateur naar een radiowinkel, waar hij een enorme keuze vindt in bouwdozen (kits voor ontvangers van 2 tot 10 lampen en van alle soorten, tot de meest ingewikkelde. Hij doet zijn keuze en koopt zijn doos. Daarin vindt hij alle onderdeelen met de schroeven om ze vast te maken. Hij vindt zijn frontplaat geboord en gegraveerd (werk wat bijna onmogelijk is voor een amateur) de bodemplaat op maat gezaagd en gelichtdrukt met een plattegrond der onderdeelen, een stel genummerde verbindingsdraden en een brochure met schema's, werktekeningen, fotografieën en gedetailleerde aanwijzingen.

In een enkel nummer van Radio News, één der meest bekende radiobladen, vindt men kits voor ontvangers met vier, vijf, zes, zeven, acht en negen lampen, met schermroosterlampen, met wisselstroom- of gelijkstroomlampen, voor lange, korte en middelgolven. Men vindt ook bouwdozen voor voedingsapparaten, voor power-pack plaatsspanningsapparaten, die 500 V. spanning geven voor krachtversterkers, men kan zelfs kits voor televisie-ontvangers koopen.

Een dergelijke bloemlezing is wellicht voor Holland te uitgebreid, maar zeker is het toch, dat nog velen meer in den lande tot den zelfbouw van een ontvangapparaat zouden komen, indien zij op een dergelijke eenvoudige wijze de juiste onderdeelen en aanwijzingen konden verkrijgen.

Zoo heel velen beseffen de bekoring van een met eigen handen vervaardigden aetherjager, verkiezen den eigenbouw boven het weliswaar vaak effectieve, maar prozaïsche fabriekstoestel, maar schrikken terug voor de technische beslommingen, die de Hollandsche amateurbouw nog meebrengt. Hier zou de bouwdoos uitkomst brengen.

NAAR DE DRIE MILLIOEN LUISTERAARS

De Engelsche Directeur der Posten heeft de vorige week in het Parlement verklaard, dat het aantal luisteraars in Engeland op het oogenblik 2.869.000 bedraagt en dat hij er van overtuigd is, dat de drie-millioenste luisteraar spoedig zal kunnen worden ingeschreven.

GRENOBLE P.T.T. KRIJGT 2,5 K.W.

Het Fransche station „Grenoble-Alpes P.T.T.", dat op heden met een energie van 1.5 K.W. werkte, zal haar vermogen binnenkort tot 2.5 K.W. verhoogen. De zender, die momenteel in het postkantoor te Grenoble is opgesteld, zal dan tevens naar een ruimer, buiten de stad gelegen gebouw verhuizen.

(Slot van blz. 997)

een groote reputatie heeft op te houden, zijn activiteit aan Ultrafoon blijft wijden, dan, wij zijn er zeker van, zullen vele opnamen van superieure kwaliteit het gevolg van zijn werkzaamheid zijn.

Zij, die van opera-fragmenten houden (en dat zijn er heel wat in opera-lievend Holland) zullen van deze prestatie kennis moeten nemen, willen zij met een zanger kennis maken, die deze kennismaking zeer zeker waard is.

Ten slotte een opmerking, die op alle hierboven besproken platen slaat: Ultrafoon heeft met hare opnamen een verrassenden indruk gemaakt. Küchenmeister had moeilijk op nog betere wijze voor zijn vindingen kunnen pleiten, dan door het produceeren van de Ultrafoonplaat. Wanneer men de alleruiterste zorg aan de opnamen blijft besteden, de allerbeste artisten, welke te krijgen zijn, blijft engageeren, dan zal deze plaat binnen heel korten tijd een populariteit verwerven, die zich op brillante wijze naast de terecht reeds bekende merken, zal weten te handhaven en te bevestigen. En de uiterst kundige, zakelijke leiding van de Ultrafoonmaatschappij is voor een bevestigen en uitbreiden van reeds behaalde resultaten de beste borg.

Met belangstelling zien wij nadere publicaties van de Ultrafoon-maatschappij tegemoet.

OP LUISTERPOST

INDIEN de almanak ons niet iedereen dag vertelde, dat wij in de wintermaand leven, zouden we kunnen denken, dat de lente in aantocht was. Waar blijft de entourage van ijs en sneeuw, die voor de komst van het Kerstmannetje vereischt wordt? Hoe kan hij verschijnen in dikke bontjas en bontmuts, met gevoerde laarzen aan zijn beenen en ijspegels in zijn baard, terwijl de thermometer $\pm 10^{\circ}$ C. aanwijst, het zonnetje warm schijnt, met Kerstmis de rozen uitbotten en in plaats van de ijsbanen de openbare zweminrichtingen geopend worden?

Ook de radio kan zich niet onttrekken aan den invloed van het ongewoon warme weer. Ik bedoel thans niet de atmosferische storingen, waarover wij in den zomer klagen, maar de mentaliteit van de commissieleden, die de programma's uitbroeien.

Geen enkel station gaf een programma, dat winterstemming suggereerde; integendeel het waren lentegevoelens, die zich onmiskenbaar uitte in tal van stukken en voordrachten. Ik noem slechts „In lauschiger Nacht" van Zieherer, „Indian summer" van Herbert, „Faun und Elfenreigen" van Kark, „Soirée d'été" van Waldteufel, enz. Wie droomt niet van zon en palmen en rozen, als hij Shéhérazade van Rimsky Korsakov hoort of het „Nachtlager van Granada" van Kreutzer!

En toch staat Kerstmis voor de deur, het feest van den stralenden groenen boom, waar omheen de familiekring zich schaart in de knus verwarmende huiskamer, terwijl buiten de winterstorm buldert en ijsbloemen de ruiten bedekken. Dat hoort er zoo bij, evenals de stoomboot, het paard en de door de boomen schijnende maan bij St. Nicolaas, al valt 6 December op nieuwe maan. Zooveel fantasie heeft het tegenwoordige geslacht nog in de dorre levensrealiteit gered, dat het met Kerstmis — al bloeien de appelboomen — met over-

tuiging zingen kan „O denneboom, hoe groen zijn toch uw blaadren." En ik wil wedden, dat wij op Woensdag 25 en Donderdag 26 December a.s. bij het broadcasten der Kerstvieringen, vooral van de Deutsche en Engelsche zenders het „Vrede op aarde" in alle toonschalen hooren zullen, terwijl er rondom de wereld in wapenrusting staat, gereed om op den buurman los te timmeren, die niet in den ernstigen vredeswil gelooven kan.

Ik ken een braven man en huisvader, hij noemt zich zelf „idealist", en hij is in elk geval geen inhalige egoïst, maar een mensch vol zelfopoffering. Zijn ideaal is echter m.i. krom gebogen, want hij vereert Hitler en zingt op 24 December 's middags met zijn kornuiten „Sieg-reich wollen wir Frankreich schlagen", en 's avonds, op „heiligen Abend" in den kring van zijn familie staan hem de tranen in de oogen, als hij zijn stem voegt bij die van zijn lieve kinderen tot het gewijde lied „Friede auf Erden und den Menschen ein Wohlgefallen!"

De mensch is het grootste raadsel der schepping, een paradoxaal wezen!

* * *

Er is anders in de broadcasting voldoende levensrealiteit te bespeuren. Ik laat de voordrachten over huishouding, economie, arbeidersverzekering, gezondheidsleer, pandhuiswezen, enz. buiten beschouwing en vestig de aandacht der luisteraars alleen op de zwenking naar het realisme in de kunst, die zich ook in den omroep manifesteert. De oude romantiek heeft grootendeels afgedaan, en het werd tijd ook. Er worden nog wel romantische opera's en wat romantisch gekleurde kamermuziek uitgezonden, maar het leeuwenandeel van den zendtijd krijgt de realistisch geörienteerde kunst. Een sterk staaltje van deze richting werd Zaterdag 14 December j.l. door Breslau uitgezonden, n.l. het hoorspel „Leben in dieser Zeit" van

Erich Kästner. Aangezien de kans groot is, dat dit stuk droge komiek gedurende de Kerstweek ook door andere Deutsche zenders gebroadcast wordt, geef ik hier een kleine portie van deze aetherische kauwgom, dan kunnen de luisteraars zelf beslissen, of zij er eventueel meer van snoepen willen.

Het is avond. Klokgelui. De „Eenzaamheid" in een groote stad wordt geaccentueerd door buurman rechts, die op huisorgel speelt „Nun ruhen alle Wälder", buurman links tjingelt op piano een wals. Bovenburen (Kwartet) oefenen het lied „Wer hat dich, du schöner Wald enz.". Straatgeluiden.

De held van het stuk is Kurt Schmidt, een soort Biedermajier.

Mannenstem: Ook in een stad,
waar millioenen huizen,
Kan men zoo eenzaam als in 't
oerwoud zijn.
Wanhopig schreeuwt men tegen kale
muren.
De stad is groot, en toch is men
verlaten.
Men kijkt rondom: Voelt niemand
medelijden?

Anderen Mannenstem: De buurman heeft voldoende met zich zelf te doen!

Vrouwenstem: Tja, welken zin heeft toch een groote stad,
Als ik er eenzaam en verlaten ben?

Mannenstem: Kijk je door 't raam
op 't achtererf?
Dat is me nu een trieste wereld!
Alom zie je slechts huis aan huis.
Gevangen is uw blik als een stuk wild!
En 's nachts is het nog akeliger
gesteld.

Allen slapen, alleen gij niet.
Tusschen muren zit je als in een kloof.
Drie sterren, dat is al het licht!

RADIO „GOUDAL" ELECTRA

Alb. Cuypstraat 93 b/d. Ferd. Bolstraat
Telefoon 28982 — AMSTERDAM-Z

**Betaal niet meer
dan noodig is!**

H. H. Bouwers en Amateurs
Bij ons steeds alle gewenschte
Radio-ONDERDEELEN in voorraad
Hooge korting. Coulanse bediening
Vraagt GRATIS onze Onderdeelen Prijscourant
Rembourszendingen door het geheele land

Vrouwenstem: Tja, welken zin heeft toch een groote stad. Als ik er eenzaam en verlaten ben?

Mannenstem: De stad heeft eene andere bestemming, Die wordt door ons verlangen niet bepaald. Slechts weinigen vergâren vrienden en bezit. De and'ren .....

2e Mannenstem: Och, ik weet het al, dat is Kurt Schmidt.

Vrouwenstem: Tja, kon men dikwijls in de bosschen toeven!

1e Mannenstem: De weg is lang!
2e „ En 't reisgeld een beletsel.

Ik geloof wel, dat deze scène voldoende is om zich een denkbeeld van het geheel te vormen. Tevens kan ik mij voorstellen dat menige lezer(esse) in den trant van de „vrouwenstem” vraagt:

Tja, welken zin heeft toch de radio, Als men ons droogjes in de maling neemt?
R. O.

IK WENSCH TE WETEN

Wij vestigen er de aandacht van onze lezers op, dat vrijwel alle vragen in ons blad beantwoord worden. Het bijvoegen van gefrankeerde couverts is dus niet meer noodig. Slechts in zeer speciale gevallen wordt schriftelijk antwoord gezonden. Vragen, na de eerste post op Maandagmorgen niet in ons bezit, kunnen in het nummer van die week niet meer behandeld worden.

De groote hoeveelheid actueele copy, die in onze vorige nummers een plaats moest hebben, was oorzaak dat de vragenrubriek eenige weken schriftelijk behandeld werd. Wij deelen inzenders mede, dat thans alle vragen per brief behandeld zijn, behoudens de nagekomen kwesties, die hieronder behandeld worden. De beantwoording geschiedt van nu af aan weer regelmatig in ons blad.

J. J., Amsterdam.

Met de beschrijving van het door U bedoelde toestel is intusschen een aanvang gemaakt.

C. de B., Aarlanderveen.

Transformator met een verhouding 1 : 15 of 1 : 20. Een dergelijke transformator voor Uw doel wordt geleverd door de N.V. A.R.I.M. te 's Gravenhage. Afvlakking is niet noodzakelijk. Uw methode van bespreken is voldoende.

W. M., Harderwijk.

Ieder spoeltje heeft een gemiddelden weerstand van 800 Ohm.

P. Z., Rotterdam.

Wij kunnen U over dezen luidspreker geen nadere gegevens meedeelen, daar import tengevolge van patentkwesties tot heden niet plaats gevonden heeft.

A. S., Rotterdam.

De draaicondensatoren hebben een waarde van 500, 500 en 250 c.M., als spoelen zijn voor de omroepgolven gewone honigraatspoelen toegepast, voor de u.-k. g.-spoelen met enkele wikkelingen, diameter 10 c.M.

J. J., Simpelveld.

Wij danken U voor toezending van Uw schema, zijn met betreffende firma in onderhandeling over publicatie.

J. C. S., Velsen.

Het wegzakken der muziek met de door U beschreven nevenverschijnselen moet geweten worden aan een defect in de F 215.

„REUZENZENDERS” IN AMERIKA.

Men bericht uit Amerika, dat daar binnenkort weer verschillende zenders met een zeer groot vermogen zullen worden geopend. Het aantal stations met een antenne-energie van 50 K.W. zal nog worden uitgebreid, terwijl er bovendien waarschijnlijk zelfs enkele stations met een vermogen van 100 K.W. zullen worden gebouwd.

RADIOPELEN IN DEN ITALIAANSCHEN OMROEP.

Indertijd werden er reeds plannen gemaakt door de Italiaansche omroepvereniging om in de toekomst regelmatig radio-spielen door een vast gezelschap te laten uitvoeren. Een dergelijk gezelschap is thans uit zeer bekende Italiaansche tooneelspelers samengesteld. Regelmatig zullen elke week twee radio-spielen over Italiaansche zenders worden ten gehore gebracht. Ook heeft men het in overweging genomen om een school te openen, waar tooneelspelers kunnen worden opgeleid voor het optreden voor de microfoon.

RADIO HEUSSEN ARNHEM

Alleenverkoop
N.V. ELCO :: ARNHEM

Lagen prijs Hoogste kwaliteit
Langsten levensduur

H.F. lamp H 4.0 . . . 4.—
Detector A 4.06. . . 4.—
Weerst. lamp W 4.06 - 4.—
L.F. lamp N 4.06 . . . 4.—
Universaal U 4.10 . . . 5.—
Eindlamp E 4.10 . . . 5.—
Simplotron . . . . . 4.—
Duplotron . . . . . 6.—

Heussen eens
geprobeerd
Voor altijd
gewaardeerd

Weest R.W.-lezer,
maakt R.W.-lezers

INHOUD:

	Bla.
„Big Bill” bij de verkiezingen in Australië	985
De R-W-3 K.G. Ontvanger, model 1930	987
De radio-omroep in Canada gaat een nieuwe toekomst tegemoet	990
Hoe men kikkeren kan vermijden	991
Wat zal de Radio-omroep brengen?	992
Proefnemingen met een transportabelen Kortegolf-zender	994
Korte Berichten	986, 994
Uit andere Bladen	995
Radio en Noorderlicht	996
Nieuwe Gramfoonplaten	997
Radio-Amateurs in de nieuwe en de oude wereld	998
Op Luisterpost	999
Ik wensch te weten	1000

Daventry (exp.), 479 M. (626 k.H.)

3.20. Concert door The Metropolitan Works Band o. l. v. I. Perdin m. m. v. George Guy, bas. Ronald Gourley, Muziek en humor.

4.50. Dansmuziek door Jack Padbury's Cosmo Club Six.

5.00. Kinderuurtje.

6.20. Preek door den Aartsbischoep van York, uitgezonden vanuit Bishopsthorpe.

6.35. Piano-recital door Margaret Ablethorpe.

6.50. Concert door het Birmingham Studio-Orkest o. l. v. Joseph Lewis. Parry Jones, tenor. Henry Bentley, cello.

8.20. Concert d. het Versterkte Birmingham Studio Orkest o. l. v. Joseph Lewis. Parry Jones, tenor.

9.20. Kinderlied, een spoor-pantomime. Tekst en muziek van Ernest Longstaffe. Het Pantomime-Koor en -Orkest o. l. v. Ernest Longstaffe.

10.50. Weer- en nieuwsber.

11.05. Dansmuziek door The Café de Paris Blue Lyres Band uit Café de Paris.

11.20—12.20. Jack Hytton en zijn Band uit het Kit Car Restaurant.

Frankfurt, 390 M. (770 k.H.)

4.50. Concert.

5.50. Concert en declamatie.

6.50. Oberon. Romantische Opera in 3 bedrijven van C. M. von Weber Zie Stuttgart.

8.20. Turandot.

9.50. Populair concert.

10.20. Sluiting.

Hamburg, 372 M. (806 k.H.)

8.10. Tijdsin.

8.15. Weerbericht.

8.20. Nieuwsberichten.

8.35. Hans Schröder: Aus der Geschichte den niederdeutschen Küche.

9.00. Schaakcauserie.

9.15. Uitz. uit de Slotkerk te Schwerin i. Mecklenburg. Prediker: Volksmissionsspastor: Rohrdantz. Koor o. l. v. Enge Sothmann, organist.

10.50. Ochtendconcert in Rest. Ostermann.

12.50. Kerstconcert.

1.50. Das Funkeinzelmänn-Märchenspiel van Hans Bodenstedt. Muziek van Carl Pindler. Muzikale leiding: Fritz Gartz.

3.50. Radio-Composities, uitgevoerd door het Leipziger Radi Orkest o. l. v. Wilhelm Rettich.

4.50. Vrolijk uurtje.

6.20. Grammofoonplaten. Cabaret

7.15. Weerbericht.

7.20. Kerkeconcert o. l. v. Generalmusikdirigent Jose Eibenschütz. Margret Eibenschütz-Cords, Erna Kroll-Lange, Gerda Laski, Hans Depser, Bernard Jakschot, Norag Koor o. l. v. Fritz Gratz. Adolf Secker on Gerhard Maasz, vleugel.

9.50. Actueel-uurtje. Weer- en nieuwsber. Sportbericht. Noord- en Oostzeeweerbericht.

10.05—12.20. Dansmuziek.

HILVERSUM, 298 M. (1004 k.H.) (Na 6 uur 1070 M. 280 k.H.)

10.30 v.m. VPRO. Kerkuitzending vanuit de Ned. Herv. Kerk te Bergen (N.-H.).

12.00—12.50. Scheppersreien uit

Adam in Ballingschap, Vondel d. Kommer Kleyn met muziek van Hubert Cuypers door het AVRO-Orkest o. l. v. Louis Schmidt gevolgd door een Kerstvertelling.

12.30—1.30. Kerstconcert door het Gem. Koor Zanglust. Dirigent: Willem Hespce. Solisten: Ferdinand Helmann, Viool. Frans Hasselaar, Orgel.

1.30—2.00. Middagconcert door het AVRO-Orkest o. l. v. Louis Schmidt. Solo-viool Boris Lensky. Programma: Heilige Nacht. Een Kerstprelude voor strijkorkest en orgel, Mayrhof. a. Wiegenlied der Hirten an der Krippe zu Bethlehem Nagler. b. Ehre sei Gott, Nagler. Voor twee solo-violen met strijkwintet. Fantasie religieuze over h. bekenle kerstlied Stille Nacht, heilige Nacht, Boris Lensky, Boris Lensky. A. d. vleugel: Egbert Veen. Vier Kerstkorallen, J. S. Bach. a. Verheugt U, Christ'nen thans te zaam. b. O, Christ'nen zijt deez' dag verblijd. c. O Jezus mijn Troost. d. Kom, Christenschaar! Komt knielen wij.

2.00—5.00. V.A.R. Uitzending van de Kerstvergadering der SDAP in het Concertgebouw te 't Dam 5.00—5.30. Cellorecital door Willem Sasbach. Programma Allegro en Cantilena uit het concert in a kl. f. Golttermann. Adagio en Allegro uit de sonate A gr. t., Luigi Boccherini. a. Waldesruhe. Adagio, Dvorak. b. Tarantella, Squire. 5.30—6.00. De Odyssee van De Kerstgans. Een vroolijke scherts v. James Yoland.

6.00. Tijdsin v. d. AVRO-Klok 6.01—7.15. Dinermuziek d. het AVRO-Kwartet. Programma: Strike up the band, Gershwin. The Desert Song, S. Romberg. Down a winding lane, Swain. Kerstliederen-potpouri, Koedel. Cut in the moonlight, Kent. Savoy Christmas Medley, D. Somers. Cantique de Noël, A. Adam. a. Träumerei, Schumann. b. Cinquantaine, G. Marie. Cello-solo. a. Ave Maria, Heykens. Loving eyes, Blum.

7.15—8.00. Concert door de Gem. Zangvereniging Wognum's Zangkoor. Directeur: D. Saal Wzn. J. A. Doorn. Orgel. Programma: Offertoire, C. Franck, Orgel. a. Driekoningenlied. b. De Herderjes (Bewerkt door Jos Vranken) Koor. a. Ave Maria, Arcadelt. b. God is mijn hender, Dvorak. Koor a. Daar stond een ster te gloriën, H. C. v. Oort. b. Kerstnacht, H. C. v. Oort. Vrouwenkoor. Christkindleins Wiegenlied (Uit het Keulsehe Gezangboek 1623) Koor. Post ludium, Dubois, Orgel.

8.00. Tijdsin AVRO-Klok. Fers- en sportnieuws Vaz Dias.

8.15—9.15. Een Kerstmandroom. Radio-hoorspel van Theo Fleischman. In de Hollandse bewerking van James Yoland.

9.15—9.30. Intermezzo.

9.30—11.00. Concert door het Omroeporkest o. l. v. Nico Treep. Programma: Sinfonia pastorale u. het oratorium Der Messias, Händel Concerto grosso Fatto per la notte di Natale, Kerstconcert. Op. 6 No. 8, A. Corelli. Intermezzo religioso, Gounod. Weihnachtsmusik met gebruikmaking van het volkslied Es ist ein Reis entsprungen, M. Peters Weihnachtsouvertüre, Nehl. Réve angélique, Rubinstein. Kerstfanta-

sie, Jac. Gint. Angelus, Massenet. Der Kinder Christabend, N. W. Gade. Pianosofo door Egb. Veen. Aus Mozarts Reich, Fantasie, Mozart. Maria Wiegenlied, M. Reger. Wachtpanade am Weihnachtstage, Koedel.

11.00. Grammofoonmuziek.

12.00. Sluiting.

Huizen, 1875 M. (160 k.H.)

7.30—8.30. NCRV. Kerstfeest-wijdings-Zangdienst vanuit de Ned. Herv. Kerk te Rijswijk (Z.-H.).

8.30—9.25. NCRV. Morgen-wijding.

9.45—12.00. KIRO. Pontificale Hoogmis vanuit de Kathedrale kerk te Roermond.

12.30—2.00. NCRV. Concert.

2.00—2.30. NCRV. Grammofoon-muziek.

2.30—4.30. NCRV. Kerstwij-dingsmiddag.

4.20—5.20. Zoo mogelijk: Her-uitzending van Kerstprogramma uit Amerika.

4.30—4.50. Grammofoonmuziek. NCRV.

4.50—6.45. NCRV. Kerkdienst vanuit de Geref. Kerk (Noorder-kerk) te Maassluis.

6.45—8.00. NCRV. Orkest conc. 8.00. Concert. NCRV. Daarna: Persbericht.

Kalundborg, 1153 M. (260 k.H.) Kopenhagen, 281 M. (1067 k.H.)

8.20—8.50. Kerstpsalmen gesp. door blaas-ensemble.

9.20. Kerkdienst in de Frederiks-kerk.

10.50. Weerbericht.

11.05. Persberichten.

1.20. Kerkdienst in de Domkerk 3.20—3.50. Uitzending vanuit de Frederiksberg Slotkerk. Concert op het historische orgel in de Frederiksberg Slotkerk te Hillerød. Aan het orgel: Jens Laumann.

3.50—4.20. Voordracht 4.20. Werken van oude meesters. Medewerkenden: Het koor Dansk Mensural-Cantori o. l. v. Julius Foss, een strijk-ensemble.

5.40—6.10. Voordracht.

6.10. Weerbericht.

6.20. Persberichten.

6.50—7.20. Voordracht.

7.20—7.40. Klassieke Italiaanse muziek, uitgevoerd door het Radio-Strijkorkest o. l. v. Emil Reesen. Concerto grosso No. 12, voor 2 violen, cello en strijkorkest, Arcangelo Corelli. Adagio, Allegro, Adagio, Sarabande, Giga.

7.40—9.05. Det gamle spil om enhver, van Hugo von Hofmannsthal. Vertaling van John Jørgensen.

9.05—9.25. Werken van Adolf Brorson en thomas Kingo, uitgevoerd door het Vilhelm Michelsen-Kwartet.

9.25—10.05. Oude dans, gespeeld door het Radio-Orkest o. l. v. Etil Reesen.

Langenberg, 473 M. (635 k.H.)

5.20. Uitzending van de Kerst-vroegmis vanuit de Hauptkirche te Barmen-U. Preek door Pfarrer Burckhardt. Medewerkenden: de Gemeente, Koor der Hauptkiche en Kinderkoor o. l. v. E. Reinhard. Bazuinkoor der C.V.j.M. Paulus. Mevr. Elisabeth Arnold-Botz, alt. Musikdirector Arnold, orgel

6.20—7.20. Grammofoonmuziek.

8.20—8.25. Klokgelui van de St. Gereon-kerk.

8.25—9.20. Katholieke morgen-wijding. Spreker: Pater Ludwig Esch S.J. Medewerkenden: Kamer-en Kinderkoor en leden van het Werag-Orkest Leiding: Zimmermann. Solisten: Lore Schröter, sopraan; Guermanova, alt; Aramesco, tenor; Strienz, bas; Hilgers, orgel; Wessel, harp.

10.20—10.45. Viktor Meyer-Eckhardt leest uit eiken werk.

10.50—11.10. Dr. Heinz Hungerland: Die Entstehung der Weihnachtsfeier.

11.20—11.45. Lorenz Pauper: Der cherubinische Wandersmann.

11.55—12.20. Dr. Josef Herzog: Von Puppen an Drahten, auf Stocken und Händen.

12.20—1.50. Concert door het Werag-Orkest. Leiding: Buschkötter. Solist: Reinhard Fritzsche, (fluit).

2.00—2.30. Voor de vrouw. Hedwig Eichbauer: Praktische Friedensarbeit der jungen Generation.

2.35—3.20. Pfarrer Kulp: Das volkstümliche Weihnachtslied (1). Soliste: Margarethe Haude (alt).

3.20—3.50. Gustav Halm: Das entworfene Bild.

3.50—4.50. Concert. Her-uitz. van Leipzig.

4.50—5.50. Doktor Dolittle's Abenteuer. Die Reise nach Afrika (1). Naar Dr. Dolittle und seine Tiere van Hugh Lofting, als hoorspel bewerkt door Hermann Kasack en E. L. Schiffer. Regie: Kandner.

5.50—6.20. Voor de arbeiders. Alfred Erich Sistig: Eingang zum Alltag.

6.20—7.20. Lieder en koor-zang, met medew. van Maria Trunk (sopraan) en Prof. Richard Trunk (begeleiding). Leiding: Zimmermann.

7.20. Kerst-concert door het Werag-Orkest, onder leiding van Kuhn. Solist: Hilgers (orgel).

Daarna: Nieuws- en Sportber. Vervolgens tot 12.20 Dansmuziek o.l.v. Eysoldt.

Londen, 356 M. (842 k.H.)**Daventry, 1553 M. (193 k.H.)**

10.35. Tijdsin van Greenwich. 10.48—11.50. Dienst in York Minster. Uitzending uit Leeds.

12.20. Balladen concert. April Pendarvis. alt. Hardy Williamson, tenor.

12.50. Grammofoonmuziek. 1.20—2.20. Concert. Pophiss Green, bariton, het Victor Olof-Sextet.

3.20. Dansmuziek door Jack Padbury's Cosmo Club Six.

4.05. Licht klassiek concert. Medewerkenden: Lily Zaehner, mezzo-sopraan, het Dori an Trio: Kathleen Washbourne, viool. Pauline Taylor, cello. Enid Lewis, piano.

5.35. Kinderuurtje. 6.10. Verjaardagen.

6.20. Rede van den Aartsbischoep van York. Uitzgezonden uit Bishopsthorpe.

6.40. Jack Payne en zijn B.B.C.-Dansorkest.

7.05. Deg rondslagen der muz. Muziek van Mendelssohn, gespeeld door Reginald Paul, piano.

7.20. Intermezzo.

7.50. Take your choice.

9.20. Weerbericht, nieuwsberichten en plaatselijk nieuws. (Alleen Daventry). Scheepsberichten.

9.40. Opnoep ten bate van het Engelsch Radio voor Blinden Fonds Georganiseerd door het Nationale Blinden Instituut) door Rt. Hon. Winston S. Churchill M.P.

9.55. Cox and Box. Muzikale klucht door F. C. Bunnand en Arthur Sullivan. Medewerklenden: Darrell Fancourt, Sydney Granville, Charles Goulding, het Radio-Orkest o. l. v. Victor Hely-Hutchinson.

10.20. Optreden van Bransby Williams als S crooge uit A Christmas Carol van Dickens.

10.40. Dansmuziek d. de Café de Paris Blue Lyres Band uit het Café de Paris.

11.20—12.20. Jack Hyton en zijn orkest van het Kit Cat Restaurant.

Donderdag 26 Dec.

Berlijn, 418 M. (716 k.H.)

6.20. Gymnastiek o. l. v. Arthur Holz.

8.15. Klokkenspel van de Garnisonkerk te Potsdam.

8.20. Morgenwijding. Daarna: Klokgeul van den Dom te Berlijn.

10.20. Grammofoonmuziek. Opnamen van Enrico Caruso en Benjamins Gighi.

11.20. Concert door Marek Weber en zijn orkest.

1.20. Kinderuurtje. Die längste Nacht. Voor den microfoon: Dr. Wolf Zucker.

1.50. Piano-recital door Else C. Kraus.

2.20. Van de wielervedstrijden om den Grooten Kerstprijs. Voor den microfoon: Alfred Braun en Hoofdredacteur Georg Lüdecke.

2.50. Grammofoonplaten-concert voor kinderen.

3.20. Ludwig Hardt: Matthias Claudius.

3.50. Her-uitzending van Breslau: Het Radio-Orkest o. l. v. Fr. Manszalek, m. m. v. Richard Schicke, fluit, Curt Becken, cello, Erwin Poplewski, piano, Rainer Grundt, klarinet, Bruno Janz, viool, Carl Langner, xylofoon, Carl Rau, saxofoon, Erwin Poplewski en Samuel, jazz op 2 vleugels.

5.55. Friedrich Hussong: Politisches Theater.

6.25. Reportage. Hinter dem Kulissen eines grossen Wanderzirkus. Voor den microfoon: Paul Hipper en Ernst W. Feisler.

6.50. Programma van de Actuele Afdeeling.

ca. 9.30. Tijden, weerbericht, nieuws- en sportberichten.

9.45. Vanuit de Sportarena in de Jahrhunderthalle te Breslau: De 25 uur-Wielervedstrijden. Verslag der eindresultaten. Spreeker: Dr. Fritz Wenzel. Daarna tot 11.50: Dansmuziek door het Fred Bird-Dansorkest.

11.50. Nachtmuziek, door Max Roth en zijn Wintergarten-Orkest.

Brussel, 509 M. (590 k.H.)

5.20. Concert door het Radio-Trio.

6.20. Vlaamsche les.

6.50. Grammofoonconcert.

7.50. Concert o. l. v. Franz Andre m. m. v. H. de Bock.

9.20. Nieuwsberichten. Daarna wervol concert.

10.05. Dansmuziek.

10.35. Laatste berichten.

Daventry (exp.), 479 M. (626 k.H.)

3.20. Dansmuziek door Jack Padbury's Cosmo Club Six.

4.20. Balladen-concert. Denham Charles, bariton. David Bransom, piano. Elsie Small, sopraan.

4.50. Orgelconcert door Reginald New, m. m. v. Stanley Dobson-Hopper, bariton. Uitgezonderd vanuit de Beaufort Cinema te Birmingham.

5.35. Kinderuurtje.

6.10. Verjaardagen.

6.20. Intermezzo.

6.35. Tijdsin van Greenwich, weer- en nieuwsberichten.

6.55. Sportberichten.

7.00. Jack Payne en het BBC-Dansorkest.

7.20. Messias van Händel. Uitgezonderd vanuit de Town Hall te Birmingham. The Birmingham Festival Choral Society, Stiles-Allen, sopraan. Daisy Neal, alt. Charles Hedges, tenor. Keith Falkner, bariton, het Stedelijk Orkest van Birmingham o. l. v. Adriaan Boult.

8.50—9.05 ca. Orgelconcert d. Fried Dumill. Uitgezonderd vanuit de Kathedraal te Birmingham.

10.05. Voortzetting orgelconcert: a) Drie Koraal-Preludes. b) Toccata en Fuga in D-moll, Bach.

10.20. Weer- en nieuwsber.

10.35. Sportberichten.

10.40—11.35. Dansmuziek door Jack Payne en het BBC-Dansorkest.

Hamburg, 372 M. (806 k.H.)

8.10. Tijdsin.

8.15. Weerbericht.

8.20. Nieuwsberichten.

8.40. Morgenwijding.

10.20. Missionsinspektör Ulrich Deutsche Missionsarbeit in der Südsee.

10.50. Ochtendconcert in Rest. Ostermann.

12.50. Middagconcert door het Scarpa Orkest.

2.50. Blaasmuziek, door het Orkest van de voormalige Marinehoboïsten o. l. v. Obermusikmeister Gustav Richter.

4.20. Muzikale curiositeiten. Muzikale leiding: Otto Ebel von Sosen. C. Schmidt, inleiding.

5.20. Cello-Concert door Sigrid Succo, cello. Nonag-Orkest o. l. v. Anthon Armand.

6.20. Uitz. ter gelegenheid v. d. 75e verjaardag van Emil Sandt. Voorlezing uit eigen werken.

6.55. Sportbericht.

7.15. Weerbericht.

7.20. Orpheus in de Onderwereld, Operette van Jacques Offenbach. Muzikale leiding: Horst Platten. Regie: Hans Bodenstedt.

9.50. Actueel uurtje: Weer- en nieuwsber. Sportbericht. Noord- en Oostzeeweerbericht.

10.10. Operette-concert.

HILVERSUM, 298 M. (1004 k.H.) (Na 6 uur 1070 M. 280 k.H.)

10.30 v.m. VPRO. Kerkuitzending vanuit de Evang. Luth. Kerk te 's Gravenhage.

12.00. Tijdsin AVRO-Klok. 12.01—1.00. Middagmuziek d. het AVRO-Kwartet.

1.00—1.30. Declamatie door Kommer Kleyn.

1.30—2.30. Kinderkoorzang d. het Kinderkoor o. l. v. Willem Hespe. M. m. v. eenige leden van het AVRO-Octet. Programma: Vier oude Kerstliederen, Bew. d. Willem Hespe. a. En is een kind geboren. b. Nu syt wellicome. c. Comt, verwondert U hier. d. De Henderthes lagen bij nachte. Kinderkoor. Heer Jesu heeft een Hofken. Bew. door F. v. Duyse. c. De nederige Geboorte. d. Herders hoe ontwaakt gij niet. Twee oude Kerstliederen bewerkt door Willem Hespe. Kindersymphonie, Romberg. Oude Jaar, Cath. v. Rennes. Kinderkoor.

2.30. Aansluiting van het Concertgebouw te Amsterdam. Kerstmatine.

4.00—5.00. Ziekenuurtje door Mevr. Ant. van v. Dijk.

5.00—5.30. Grammofoonmuziek.

5.30—6.30. Dinermuziek door het AVRO-Kwartet. Programma: Met Siegespalmen, Blankenburg. Let me dream in your arms, Nicholls. Mary Gold, Mayer. Ouverture Pique Dame, Fr. v. Suppé. In a street of Chinese Lanterns, Connelly. Der liebe Augustin und seine Nachfolger, J. F. Wagner. Der Duff die eine schöne Frau begleitet, H. May. Salerin your arms, O. Hamilton.

6.30—7.30. Engelsche, Duitsche en Fransche Kerstliederen. To v. d. Sluys, Sopraan. Louis van Tude, Tenor. Willem Herckennath, Bariton.

7.30—8.00. Kerstverassing (De Kerstkaas).

8.00. Tijdsin AVRO-Klok. Pers- en sportnieuws van Vaz Dias

8.15—9.15. Een Kerstreis door de Wereld. Muzikale Fantasie van James Yoland.

9.15—9.30. Grammofoonmuziek.

9.30—11.00. Populair concert door het Omroeporkest o. l. v. Nico Treep. Programma: Weihnachtsfeest-Ouverture v. Blon. Lyrische suite, Edv. Grieg. Ave Maria, Rossini. In a monastery Garden, Ketylbeck. Winterlandschaft, Wals, Lincke. Weihnachts-Fantasie, M. Rohle. Serenade, Titl. Potpourri Das Schwarzwaldmädchel, Jessel. Noël à St. Moritz, Marsch, Galli.

11.00—12.00. Grammofoonmuziek

0.01. Nachtconcert. Eventueel: Heruitzending van buitenlandsche stations.

Huizen, 1875 M. (160 k.H.)

8.25—9.20. Morgenwijding.

9.50. Kerkdienst vanuit de Nieuwe Zuiderkerk te 's-Gravenhage.

12.30—2.00. Orgelconcert.

2.00—2.30. Declamatie.

2.30—4.00. Orkestconcert.

4.00—5.15. Kerstwijding sure.

5.15—6.00. Grammofoonmuziek.

6.00—1.00. Concert.

7.00—8.00. Concert.

8.00. Concert.

Kalundborg, 1153 M. (260 k.H.) Kopenhagen, 281 M. (1067 k.H.)

9.20. Kerkdienst in de Domkerk te Odense.

10.50. Weerbericht.

11.05. Persberichten.

11.20. Uurslag en klokkenspel van het Raadhuis.

11.20—12.20. Concert.

2.00—4.00. Concert door Louis Preis's Instrumentaal Ensemble m. m. v. Svend Cathala en Victor Wulff, zang. Aan den vleugel: Folmer Jensen.

4.00—4.15. Klokkenspel van de Kerk van der H. Verlosser, door P. S. Rung-Keller.

4.20. Kerkdienst in de Eliaskerk.

5.40—6.10. Voordracht.

6.20. Persberichten.

6.35. Tijdsin.

6.50—7.20. Voordracht.

7.20. Uurslag v. h. Raadhuis.

7.20. Inleiding tot de Oprt. Hotel Stadt Lemberg.

7.35—10.20. Uitzending vanuit het Casino: Opvoening van Hotel Stadt Lemberg. Operette in 3 bedrijven en een epiloog van Ernst Neubach naar den roman van L. Biro. Muziek van Jean Gilbert. Dirigent: C. Biering-Petersen, m. m. v. het Russische Balalaika-Orkest van Sergei Tschurarin. Na het 2e bedrijf: 15 min. pauze. Na afloop: Persberichten.

10.35—12.20. Dansmuziek door het orkest uit het Industri-Restaurant o. l. v. Aage Juhl-Thomsen.

11.20. Uurslag en klokkenspel van het Raadhuis.

Langenberg, 473 M. (635 k.H.)

6.20—7.20. Grammofoonmuziek.

8.20—8.25. Klokgeul v. d. Trinitats-kerk te Keulen.

8.25—9.20. Evangelische morgenwijding.

10.30—11.00. Alfons Paquet: Sinfonie vom Wasser.

11.05—11.30. Voor de arbeiders Erik Reger: Zwanzig Kilometer Schornsteine.

11.35—12.00. Dr. Gerhard Venzmer: Durch das Rofe Meer nach Ceylon.

12.00—12.20. Der junge Mensch Josef Joos, M. d. R.: Jugelit und Staat.

12.20—1.50. Concert door de kapel Marie Iseglio.

2.05—2.30. W. Debuss: Im Flugzeug über dem Heiligen Lande.

2.35—3.20. Pfarrer Kulp: Das volkstümliche Weihnachtslied (2). Soliste: Margarethe Haude (alt).

3.20—3.45. Peter Kintgen: Wie de al Watdorfs Chressdaag fiere dat. (Vertelling in Keusch dialect)

3.50—5.20. Das Spiel von der Christi Geburt van Karl Roettger. Muziek van Karl Wiener. Regie: Castelle. Muz. leiding: Franzen.

5.30—6.05. Fritz Worm: Uit Liebste Mutter....

6.10—6.35. Prof. Dr. Bastian Schmid: Über die Entwicklung des Seelenlebens junger Tiere.

6.40—7.10. Kleine Kostbarkeiten der Weltliteratur. Intendant Ernst Hardt: Der Statthalter von Judäe (Anatole France).

7.20—9.35. Concert.

Daarna: Nieuws- en Sportber.

9.50—11.20. Dansmuziek, o. l. v. van Eysoldt.

**Londen, 356 M. (842 k.H.)
Davertry, 1553 M. (193 k.H.)**

10.35. Morgenwijding.
10.50. Tijden van Greenwich en weerbericht.
11.05. Parents and Children.
XVII. Rt. Hon. Mrs. St. Aubyn: Children's Parties.
11.20. (alleen Daventry) Gramfoonmuziek.
11.20—11.50. (alleen Londen) Proefuitz. Televisie volgens het systeem van Baird.
12.20. Concert. Sylvia Parisotti, sopraan. Miriam Anglin, cello. Ethel Bauer, piano.
1.20—2.20. Orgelconcert door Reginald Foort. Uitzgezond. vanuit de Regent Cinema te Bournemouth.
3.20. Vesper vanuit de Westminster Abbey.
4.05. Mrs. W. A. Holman: Christmas in Australia.
4.20. Concert. Herbert Thorpe, tenor. Foster Richardson, bas, het Frank Walker Octet.
5.35. Kinderuurtje.
6.20. Muzikaal Intermezzo.
6.35. Tijden van Greenwich, weer-, nieuws- en sportberichten.
7.00. Muzikaal intermezzo.
7.05. De grondslagen der muziek. Muziek van Mendelssohn, gespeeld door Reginald Paul, piano.
7.20. Miss V. Sackville West: New Novels.
7.35. Muzikaal Intermezzo.
7.50. Cinderella. Een spookpantomime, geschreven en gecomponeerd door Ernest Longstaffe. Het Pantomime-Koor en -orkest o. l. v. Ernest Longstaffe.
9.20. Weerbericht, nieuwsber. enp laatselijk nieuws (alleen Daventry). Scheepsberichten.
9.40. Miniature Biographies, VI Mr. J.-D. Woodruff: Father Christmas.
10.00. Militaire marschen, gesp. door het Radio-Militair Orkest o. l. v. B. Watson O'Donnell. De marschen zijn bewerkt en worden aangekondigd door Walter Wood.
10.35. A. J. Alan: 1745.
10.50—12.20. Dansmuziek door Jack Payne en zijn BBC-Dansorkest. Elsie en Doris Waters, voordrachten.

Vrijdag 27 December

Berlijn, 418 M. (716 k.H.)

6.50. Waarover men spreekt. Spreker en onderwerp worden voor den microfoon bekend gemaakt.

Brussel, 509 M. (590 k.H.)

5.20. Concert door het Radio-Trio.
6.20. Vlaamsche causerie.
6.35. Esperanto.
6.50. Gramfoonmuziek.
7.50. Berichten.
8.35. Concert door het Radio-Orkest.
8.50. Causerie. Vervolg concert.
9.20. Nieuwsberichten. Vervolg concert.
10.35. Laatste berichten.

Davertry (exp.), 479 M. (626 k.H.)

3.20. Symphonie-concert vanuit The Pavilion te Bournemouth. Het Stedelijk Symphonie Orkest van Bournemouth o. l. v. Sir Dan God-

frey. Frank Mannheimer, piano.
4.50. Dansmuziek door Billie Francis en zijn orkest. Uitzgezonden vanuit de West End Dance Hall te Birmingham.
5.50. Kinderuurtje.
6.35. Tijden van Greenwich, weer- en nieuwsberichten.
6.50. Concert door het Birmingham Studio-Orkest o. l. v. Frank Cantell. Winifred Morris, alt. Margery Rainbow, viool.
8.20. Concert op Spaansche Cuitaar door Emilio Jujol en Matilde Cuervas.
8.50. Rupert of Hentzau van Anthony Hope. Voor de radio bewerkt door Holt Marvell.
10.20. Weer- en nieuwsber.
10.35. Dansmuziek door Alan Green en zijn orkest en Art Gregory en zijn St. Louis Band, uit The Roaf Opera House Dances, Covent Garden, Londen.
11.20—11.35. Dansmuziek door The Piccadilly Players o. l. v. Sid Bright en de Piccadilly Grill Band o. l. v. Jerry Hoey, uit het Piccadilly Hotel.

Frankfurt, 390 M. (770 k.H.)

3.20—5.05. Vanuit het Kurhaus te Wiesbaden: Concert door het Stedelijk Koorkest, Klarinet-solo door O. Wöifer.
6.50. Concert.
7.50. Concert.
9.05—9.35. Uit Mannheim: Sardianna. Voordracht over Catalonische volksmuziek door Hort Pohly. Muzikaal geïllustreerd met gramfoon-opnamen.
10.05—11.20. Vanuit Café Casafé te Mannheim: Dansmuziek d. de kapel Otto Geller.

Hamburg, 372 M. (806 k.H.)

3.35. Der Liebesgarten, van Clemens Schmaltsch. Zes liederen in Volkstoon, gezongen door Karl Oskar Dittmer m. m. v. het Norag Orkest o. l. v. Arthur Armand. Reinhold Krug, vleugelbegeleiding.
4.20. Sprookjes.
5.15. Concert.
5.50. Engelsche tes voor gevorderden.
6.20. Frk. Felten: Erziehungsfunk. Der Jugendliche von heute. IV. Hilfen für die gefährdeten Jugendlichen.
6.45. Syndikus Oberbeck: Jahressrückblick und Ausblick im Handwerk.
7.15. Weerbericht.
7.20. Die Hochzeit in der Pickelballe, toneelspel in vier acten van Wilhelm Scharrelmann. Spelleider: Dr. Hans Bötcher.
9.35. Actueel uurtje: Weer- en nieuwsber. Sportbericht. Noord- en Oostzeeweerbericht.
9.55. Dansmuziek vanuit Café Wallhof.

HILVERSUM, 298 M. (1004 k.H.)

(Na 6 uur 1070 M. 280 k.H.)

10.00. Tijden AVRO-Klok.
10.00—10.15. Morgenwijding.
12.00. Politieberichten.
12.15—2.00. Middagconcert d. het AVRO-Kwartet.
2.00—3.00. Gramfoonmuziek.
3.00—4.00. Maak-het-zeif door C. Schaake-Verkozen.
4.30—6.00. Het venlanten Kabou-

terland. Kindersprookje in vier bedrijven van Dini Rijkers o. l. van Remmy Chabot-de Joode. A. d. vleugel: Theo v. d. Pas.
6.00. Tijden AVRO-Klok.
6.01—7.05. Dinermuziek d. het AVRO-Kwartet. Programma: Do-Do-Do, Gershwin. Last night in dreamy slumberland, Gilbert. Paradise and you, Packay. Meditation Thais, Massenet. Vioolsolo. Pamplona, D. Bee & P. Packay, 2tes Walzempotpourri, Robrecht, Fatima Siede. Erinnerung en Verdi's Troubadour, Osc. Petras. Germaentreue Blankenburg.
7.15—7.45. Radio-cursus vanwege het Onderwijsfonds voor de Binnenvaart.
7.45. Politieberichten.
8.00. Tijden AVRO-Klok.
8.01—9.30. Opera-fragmenten-concert.
9.30—10.00. Declamatie. A. D. Hildebrandt. Fragmenten uit Drickoningentripick van Felix Timmermans.
10.00. Persber. van Vaz Dias.
10.15—11.00. Populair concert door het Omroeporkest o. l. Nico Treep. Programma: Ouverture Pique Dame, Suppé. Potpourri u. d. operette Ein Walzertraum, Osc. Strauss. King Cotton, Marsch, Sousa.
11.00. Gramfoonmuziek.
12.00. Sluiting.

Huizen, 1875 M. (160 k.H.)

10.30—11.00. NCRV. Zieken-dienst.
11.00—11.25. NCRV. Voor de jeugdige zieken.
11.30—12.00. KRO. Godsdienstig halfuurtje.
12.15—1.15. KRO. Concert door KRO-Trio.
1.15—2.30. KRO. Gramfoonmuziek.
4.00—5.00. NCRV. Gramfoonmuziek.
5.00—6.30. NCRV. Concert.
6.30—7.30. KRO. Gramfoonmuziek.
7.35. VPRO. Persber.
7.40. VPRO. Lezing over: Oudejaarsgedachten.
8.15. VPRO. Concert.
8.50. VPRO. Lezing over: Het Protestantisme in de 19e eeuw.
9.30. VPRO. Voortzetting concert.
10.00. VPRO. Lezing over: Neo Romantici en Modernen.
10.20. VPRO. Voortzetting concert.

Kalundborg, 1153 M. (260 k.H.)

Kopenhagen, 281 M. (1067 k.H.)

6.50—7.00. Gymnastiek.
10.20. Weerbericht.
11.20. Uurslag en klokken spel van het Raadhuis.
11.20—1.20. Concert door het Strijk-ensemble uit het Palace-Hotel o. l. v. Leonard Gyldmark.
1.50—3.50. Concert door Otto Fessel's Instrumentaal Ensemble, m. m. v. Vilhelm Möller, declamatie.
3.50—4.20. Kinderuurtje.
4.20—5.20. Uitzending vanuit het verenigingslokaal van het Park-theater: Kerstfeest van de Kopenhagische Radio-Club. Medewerkenden: Arne F. Borré, inleiding, op harmonium, Augusta Gerald, co neertzangeres. Paul Rohde,

conférencier. Gezamenlijk zingen door de aanwezigen.

5.20. Uurslag en klokken spel van het Raadhuis.
5.20. Beursber. en koersen.
5.40—6.10. Voordracht.
6.10. Weerbericht.
6.20. Persberichten.
6.35. Tijden.
6.36—7.05. Voordracht.
7.05—7.50. Declamatie v. fragmenten uit het komisch heldendicht Peder Paars, door Holger Gabelsen, van het Kon. Theater.
7.50—1.20. Radio-Bal. 7.50—8.50 Ouderwetsche dansmuziek gespeeld door het Radio-Orkest o. l. v. Emil Reesc h. Daarna: Persberichten.
9.05—10.35. Moderne dansmuziek d. Louis Preijs Radio-Dansorkest. Viktor Fischer, piano.
10.35—12.05. Dansmuziek door het orkest van het Palace-Hotel o. l. v. Teddy Petersen.
12.05. Uurslag en klokken spel van het Raadhuis.
12.05—1.20. Dansmuziek door het orkest uit Rest. Nimb o. l. van Jens Warny.

Langenberg, 473 M. (635 k.H.)

6.05—6.20. Lichaams oefeningen.
6.20—7.20. Gramfoonmuziek.
9.35—10.35. Gramfoonmuziek.
9.50—10.00. Nieuwsberichten.
11.30. Gramfoonmuziek.
12.10. Weerbericht.
12.15. Tijden van Nauen en Nieuwsberichten.
12.25—1.50. Concert door het Werag-Orkest, onder leiding van Kuhn. Solist: Richard Macha (xylofoon).
1.50. Reclame.
2.20—2.50. Kinderuurtje.
Daarna: Zakelijke berichten.
3.20—4.00. Was wilt ich werden?
4.05—4.50. Jeugd uurtje.
4.50—5.50. Concert door Rona Valdez (sopraan) en Kenneth Walton (piano). Werken van moderne Engelsche componisten.
5.50—6.10. Dr. Allmers: Raugenossenschaften und Bauhandwerk.

6.10—6.20. Nieuwsberichten.
6.20—6.35. Zakelijke berichten, weerbericht en sportberichten.
6.35—7.00. Engelsche les.
7.00—7.20. Das neue Weltbild. Metaphysische Weltbilder. Dr. Peter Wust: Probleme der heutigen Metaphysik.
7.20—9.50. Uitzending vanuit de Opera te Keulen: Angelina. Komische Opera in 2 bedrijven, van G. Rossini. Tekst van Jakob Ferretti. Opnieuw bewerkt door Hugo Rohr. Muzikale leiding: Dr. Heinrich Jalowetz. Enscheering: Max Hofmuller. In de pauze te ca. 8.50. Rudolf Kirschke vertelt Rossini, anecdoten. Daarna laatste berichten en sportnieuws. Reclame. Vervolgens tot 11.20 concert vanuit Café Corso te Dortmund door de kapel Mario Isegiu

Londen, 356 M. (842 k.H.)

Davertry, 1553 M. (193 k.H.)
10.35. Morgenwijding.
10.50. Tijden van Greenwich weerbericht.
11.05. Recepten en wenken voor de huishouding.

11.20. (alleen Daventry) Gramofoonmuziek.
 11.20—11.50. (alleen Londen). Proefuitz. Televisie volgens het systeem van Baird.
 12.20. Sonaten-concert. Medew.: Peggy Radmall, viool. Peggy Grunmitt, piano.
 12.50. Orgelconcert door Leon H. Warner, uitgezonden vanuit de St. Botolph-kerk, Bishopsgate.
 1.20—2.20. Gramofoonmuziek.
 3.20. Balladen-concert. Violet Jackson, sopraan. Booth Unwin, bariton, Jossie Cormack, piano.
 4.20. Lichte muziek door Moschetto en zijn orkest uit het May Fair Hotel.
 5.35. Kinderuurtje.
 6.20. Mrs. Herbert Richardson: A Londoner's Winter two hundred years ago.
 6.35. Tijdsein van Greenwich, weer- en nieuwsberichten.
 6.50. Muzikaal Intermezzo.
 7.05. De grondslagen d. Muziek Muziek van Mendelssohn, gespeeld door Reginald Paul, piano.
 7.20. Mr. H. Macmillan: Film Criticism.
 7.35. Muzikaal Intermezzo.
 7.45. Voordracht.
 8.05. Concert. Isolda Menges, viool, The London String Players, strijkorkest.
 9.20. Weerbericht, nieuwsber. en plaatselijk nieuws (alleen Daventry). Scheepsberichten.
 9.40. Mr. Willson Disher: Astley's The circus Dickens knew.
 9.55. Oprettenuit. Medew.: Olive Groves, sopraan. George Pizzev, bariton, het Radio-Orkest o. l. v. John Ansell.
 10.50. Jack Hylton en zijn orkest uit Brixton Astoria.
 11.20. Verassing.
 11.35—12.20. Dansmuziek door The Piccadilly Players, The Piccadilly Grill Band o. l. v. Jerry Hoey uit het Piccadilly Hotel.

Zaterdag 28 Decemb.

Brussel, 509 M. (590 k.H.)

5.20. Gramofoonmuziek.
 6.05. Engelsche les voor beginners.
 6.30. Engelsche les voor gevorderden.
 6.50. Gramofoonmuziek.
 7.50. Berichten.
 8.35. Concert.
 9.20. Nieuwsberichten.
 9.25. Vervolg concert.
 10.35. Laatste berichten.

Daventry (exp.), 479 M. (626 k.H.)

3.50. Concert door The Duets Concert Party.
 4.50. Thé dansant door Billie Francis en zijn orkest vanuit The West End Dance Hall, m. m. van Sara Sarony.
 5.50. Kinderuurtje.
 6.35. Tijdsein van Greenwich, weer-, nieuws- en sportberichten.
 7.00. Sportberichten.
 7.05. Concert door het orkest uit Girange Supre Cinema te Birmingham o. l. v. Haydn Heard, m. m. v. Rosina Venne, alt.
 8.20. Concert door het J. H. Squire Celeste Octet, m. m. v. Helena Cecilie.
 9.20. Symphonie-concert door het Versterkte Birmingham Studio-

Orkest o. l. v. Joseph Lewis, m. m. v. L. Shepherd Munn, piano.
 10.35. Sportberichten.
 10.40—11.35. Voortzetting concert.

Frankfurt, 390 M. (770 k.H.)

4.20—5.05. Dansmuziek.
 5.55. Voor de arbeiders: Erlebnisse zu Weihnachten im Schützen-graben. Voordracht door Rudi Eims.
 6.25. Spaansche les.
 6.50. Leeken-muziek.
 7.35. Vrolijkje avond.
 9.50—10.20. In einer Allstadt-kneipe. Klanten en artiesten voor den microfoon. Spreker: Dr. Paul Laven.
 10.35—11.50. Dansmuziek door het Radio-Orkest.

Hamburg, 372 M. (806 k.H.)

2.50. Boekbespreking.
 3.10. Dr. Wilhelm Heinitz: Was ist ein Walzen? Muziekcauserie m. muzikale illustratie.
 3.50. Vocaalconcert door Bern. Jakschat, Erwin Bolt, Karl Pündter, Heeren Kwartet Kurt Siemers, inleiding.
 4.50. Concert door het Nonag-Orkest o. l. v. Hans Döring, Emmy Wöbbecking, sopraan.
 5.35. Concert.
 6.20. Concert door het Scarpa Orkest.
 7.20. Operaconcert o. l. v. Herst Platen, Margret Eibenschütz-Cards, Erna Knoll-Lange, Frieda Cornelius, Gertrud Schnitzer, Eva Schlee Hans Depsen en Bernard Jakschat Dr. Karl Brückner, viool.
 9.35. Actueel-uurtje: Weer- en nieuwsber. Sportbericht. Noord- en Oostzeewebbericht.
 10.05. Dansmuziek door het Scarpa Orkest.

HILVERSUM, 298 M. (1004 k.H.)

(Na 6 uur 1070 M. 280 k.H.)
 10.00. Tijdsein AVRO-Klok.
 10.00—10.15. Morgenwijing.
 12.00. Politieberichten.
 12.15—2.00. Middagmuziek d. het AVRO-Kwartet. Programma: Einzug der Siegestruppen, H. L. Blankenburg. My heart wants to kiss you chéris, H. Nicholis. When I'll see you, S. Hamy. Rheinischer Sang Potpourri, R. Hannemann. Valse septembre, F. Godin. Your bells, F. Blarw. Why?, S. Wilton. Ced. u. d. opera Tannhäuser, Wagner. I want a little change, P. Packay. a. Liebe du Himmel auf Erden b. Einmal möcht'ich was Närrisches tun uit Paganini, Fr. Lohar. Scène d'amour, O. Köpping. Considerin, J. P. Long.
 2.00—4.00. Populair concert d. het orkest v. d. 6de Regiment Infanterie, Kapel. Kapelmeester: Louis de Morée. Programma: Sempere Avanti, Marsch, Nico Gerharz. Ouverture Zehn Mädchen und kein Mann, Suppé. Hourida, Concert-mans, Ern. Gillet. Fantasie naar motieven der opera La Reine de Saba, Ch. Gounod. K.O.O.S. Marsch, L. de Morée. Wilhelmstina, Turnmarsch, L. de Morée. Schetsen van Torsten Petre. Voor Harmonie-orkest bewerkt door Louis de Morée. Men zeilde lekkeijes, Wals-fragment uit De Schipbreuk, Dr. Joh. Wagenaar, arr. H. v. Erp.

Gedeelten uit Die Förstertöchter, Max von Weinzierl, arr. Louis de Morée. Finale.
 4.00—4.30. Onze auto. Een achtstal lessen door J. J. A. De Ridder (VI).
 4.30—5.00. Sportpraatje door J. Hollander.
 5.00—5.30. Gezondheids-halftuurtje. Spreker: Lo. W. Schut, Arts De Schoolarts en zijn taak (IV).
 5.30—6.00. Gramofoonmuziek.
 6.00. Tijdsein AVRO-Klok.
 6.01—7.45. Voor-avondconcert door het Omroeporkest o. l. van Nico Treep. Met medewerking van de Rembrandtzangers.
 8.00. VARA. Concert.
 9.00. VARA. Oudejaarsrevue.
 10.00 ca. VARA. Persber. Orkestconcert en VARA-Varia.
 10.30 ca. VARA. Liedjes met pianobegeleiding.
 11.00. VARA. Gramofoonmuz.

Huizen, 1875 M. (160 k.H.)

(Uitsluitend KRO-uitzendingen)
 11.30—12.00. Godsdienstig halftuurtje.
 12.15—1.15. Concert door het KRO-Trio.
 1.15—2.00. Gramofoonmuziek.
 2.00—3.15. Kinderuurtje.
 5.00—6.00. Gramofoonmuziek.
 6.01—6.10. Lezing over: Een wintersportreisje naar Duitsland.
 6.10—6.40. Gramofoonmuziek.
 6.40—7.00. Journalistiek Week-overzicht.
 7.00—7.30. Gramofoonmuziek.
 7.30—8.00. Lezing over: De Hygiëne van de Melk.
 8.01—9.00. Orkestconcert.
 9.01—9.30. Gramofoonmuziek.
 9.30—9.40. Nieuwsbericht.
 9.40—10.00. Gramofoonmuziek.
 10.00—11.00. Voortzetting Orkestconcert.
 11.00—12.00. Vrolijk programma.

Kalundborg, 1153 M. (260 k.H.) Kopenhagen, 281 M. (1067 k.H.)

6.50—7.00. Gymnastiek.
 10.20. Weerbericht.
 11.20. Uurslag en klokken spel van het Raadhuis.
 11.20—11.50. Gramofoonmuziek.
 2.20—2.50. Kinderuurtje.
 2.50—4.50. Concert door het Radio-Orkest o. l. v. Launy Gröndahl m. m. v. Eliza Herlöv, piano.
 5.00. Beursberichten en koersen 5.10 5.40. Voordracht.
 5.40—6.10. Duitse voordracht door Alfr. Dietrich. Onderwerp: Deutsches Handwerk.
 6.20. Persberichten.
 6.30—7.05. Voordracht.
 7.05—7.50. Voordracht uit de Pickwick-Club van Charles Dickens door Svend Aggerholm.
 7.50—10.20. Uitzending vanuit de Ridderzaal van Cabaret Lorry, afgewisseld door moderne muziek van Louis Prell's Instrumentaal Ensemble.
 10.20—11.35. Dansmuziek door het orkest uit het Industri-Restaurant o. l. v. Aage Juhl-Thomsen.
 11.20. Uurslag -en klokken spel van het Raadhuis.

Langenberg, 473 M. (635 k.H.)

6.05—6.20. Lichaamsoefeningen.
 9.35—10.45. Gramofoonmuziek.
 9.50—10.00. Nieuwsberichten.

11.30. Gramofoonmuziek.
 12.10. Weerbericht.
 12.15. Tijdsein van Nauen en nieuwsberichten.
 12.25—1.50. Concert. Karl Del-seit, piano; Toni Fassbender, viool; August Schreiber, cello.
 1.50. Reclame.
 2.20—2.50. Kinderuurtje. Daarna zakelijke berichten.
 3.05—3.25. De grondslagen der Radio-techniek. Tel. Insp. Wurbs: Wie werde ich Rundfunkteilnehmer.
 3.25—3.50. Dr. Rolf Voigt: Hand- und Menschenkunde.
 3.50—4.15. Syndikus Dr. Kempen: Die Börsenlage im Jahre '29.
 4.25—4.50. Engelsche les.
 4.50—5.50. Orkestconcert.
 H. Munk, liedjes bij de luit; W. Jellighaus, cithar; A. Weber, gitaar; H. Schulte, Schoszgeige.
 5.50—6.10. Dr. Candiff: Der politische Aufbau des britischen Weltreichs.

6.10—6.20. Berichten.
 6.35—7.00. Insp. Hosp: Zelin Jahre Reichssteuerverwaltung.
 7.00—7.20. Dr. G. M. Woker: Frauen gegen den Gaskrieg.
 7.20. Vrolijkje avond. Kapel Mario Isegio, met medewerking van Otto Reuter, Heinrich Prasch, Walter Siminger, Hermann Munk. Daarna nieuws- en sportberichten. Vervolgens mededeelingen uit de zakenwereld. Daarna tot 12.20 dansmuziek o. l. v. Eysoldt

Londen, 356 M. (842 k.H.)- Daventry, 1553 M. (193 k.H.)

10.35. Morgenwijing.
 10.50. Tijdsein van Greenwich weerbericht.
 11.05—11.20. Miss Ethel R. Hambridge: Dressmaking, How to fit.
 1.20—2.20. Concert door Moschetto en zijn orkest uit het May Fair Hotel.
 3.50. Concert. Tom Kinniburgh, bas. The Central Band of H.M. Royal Air Force, o. l. v. Luit-Vliegenier Amers.
 5.05. Orkestconcert o. l. v. Charles Williams. Uitgezonden vanuit het Davis Theater, Croydon.
 5.35. Kinderuurtje.
 6.20. Muzikaal Intermezzo.
 6.35. Tijdsein van Greenwich, weer-, nieuws- en sportberichten.
 7.00. Muzikaal Intermezzo.
 7.05. De grondslagen d. muziek Muziek van Mendelssohn gespeeld door Reginald Paul, piano.
 7.20. Mr. Basil Maine: Next Week's Broadcast Music.
 7.35. The week's work in the garden. Berichten door de Royal Horticultural Society.
 7.50. Rupert of Hentzau van Anthony Hope. Voor de radio bewerkt door Holt Marvell.
 9.20. Weerber., nieuwsber. en plaatselijk nieuws (alleen Daventry). Scheepstijdingen en marktberichten.
 9.40. Mr. Gerald Barry: The week in London.
 9.55. Vaudeville. Clay Keyes (the ace of clubs), het Albert Sandler Trio, Jack Payne en zijn BBC-Dansorkest en een variété-nummer van het Palladium te Londen.
 11.05—12.20. Dansmuziek door Ambrose's Band van het May Fair Hotel.

WONDER SERIES

VOOR ACCU- EN WISSELSTROOM VOEDING

A 442 A 415 B 443
E 442 E 415 B 443

HET HOOGSTE GENOT

. . . kan radio U slechts
dán bieden, indien de
lampen serie in Uw toe-
stel van éézelfde merk,
van het onovertroffen
fabrikaat Philips is.

Eischt de complete
PHILIPS „Miniwatt”
Wonderserie voor de
ideale weergave.

Er is slechts één lamp, die een Philips „Miniwatt” kan
vervangen en wel . . . een nieuwe Philips „Miniwatt” lamp

LISSEN

4 Polig Uitgebalanceerd Anker systeem fl. 9.-

HANDELAREN

*vraagt ons inlichtingen
omtrent onze bijzondere
leveringsvoorwaarden*

Thans brengt **LISSEN** een 4-polig uitgebalanceerd ankersysteem, hetwelk volmaakte weergave brengt binnen het bereik van iederen toestelbezitter.

Om den zelfbouw nog te vergemakkelijken en 100 % resultaat te kunnen garanderen, ook voor den minst ervaren zelfbouwer, levert **LISSEN** bovendien een chassis en tevens een conus.

De gevoeligheid en de juiste balanceering is met een eenvoudige stelschroef zeer gemakkelijk te regelen.

LISSEN 4-polig uitgebalanceerd anker-systeem fl. 9.-

Aluminium chassis fl. 5.75

Conus fl. 1.75

Geheel compleet anker-systeem met chassis en conus fl. 16.50

LISSEN AGENTSCHAP, Schiekade 155a, Rotterdam, Tel. 43133